

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXVIII. ÉVFOLYAM
APEDAGÓGUSOKSZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉSHÍRLEVELE
2012. DECEMBER 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

12.

Alkotó pedagógusaink,

Balogh József

Dávid László

és Hoffmann Katalin írásaival,

valamint Vörös Ferenc rajzaival

kívánunk boldog ünnepeket

minden kedves Olvasónknak!

A TARTALOMBÓL:

Pártoktól függő oktatás

Az államosítás teljesen előkészítetlen, az annak részleteit tárgyaló törvényt még el sem fogadta az Országgyűlés, vagyis a végrehajtására alig marad majd tíz munkanapnál több. Mindez felelőtlenség, koncepciótlanság, a végrehajtásban pedig mind az oktatási államtitkárság, mind pedig az egész kormány bizonytalan. (Hiller István volt oktatási miniszter) **6-8. oldal**

Közösségek és rabszolgák

Egyáltalán nem túlzásnak szántam a „rabszolga” megjelölést a ma a közoktatásban dolgozó pedagógusokra. Az anyagi megbecsülésük (hiánya) miatt mindenképpen helytálló a jellemzés: megalázó, ahogy évről évre kiderül, hogy már megint a tanárok bérrendezése marad el. Soroljam-e a focistadionoktól kezdve a leggazdagabbakat tovább hízaló adóváltozásokon át az amerikai magyarok szavazatának levadászásáért létrehozott szervezetbe tolt állami milliárdokat? (Ceglédi Zoltán, a Republikon Intézet vezető tanácsadója) **9-10. oldal**

Kongresszuson döntött jövőjéről a PSZ

Kongresszust tartott a Pedagógusok Szakszervezete december 8-án és 9-én Budapesten. Ezen módosították az Alapszabályt és a Választási Szabályzatot, és a küldöttek tájékoztatást kaptak a sztrájkbizottsági tárgyalásokról. A tét nem volt kicsi, a küldötteknek arról kellett dönteniük, a Pedagógusok Szakszervezete működésében igazodik-e a civil törvény új előírásaihoz és a közoktatást irányító új rendszerhez, vagy vegetál, feléli a tartalékait és végül felmorzsolódik. **10. oldal**

Az ETUCE Budapesten tartotta konferenciáját

Az ETUCE, vagyis az Európai Oktatásügyi Szakszervezeti Bizottság Budapesten tartotta négyévente esedékes konferenciáját. A konferencia szolidaritásáról biztosította, és messzemenően jogos törekvéseikben támogatta a sztrájkkészültségben lévő magyar OI-tagszervezeteket. **12. oldal**

Szükséges? Muszáj!

Ha a munkára, ha a felnőttkövetelmények teljesítésére képesnek tekintjük őket, akkor érdekeik felismeréséhez és képviseletéhez is fel kell nőniük! Különben is! A szakképzésben részt vevők több évjáratot képviselnek. (Dr. Köpf Lászlóné) **14-15. oldal**

FOLYTATÓDNAK A TÁRGYALÁSOK, FENNMARAD A SZTRÁJKKÉSZÜLTSG

A legtöbb vitás kérdésben megállapodás született

A legtöbb kérdésben sikerült megegyeznie a kormánynak a pedagógusok sztrájkbizottságával az elmúlt hetek tárgyalásai során – összegezte **Balog Zoltán**, az emberi erőforrások minisztere az eddig elérteket a felek 2012 utolsó, december 11-i találkozója után. **Galló Istvánné**, a PSZ elnöke azt hangsúlyozta, vannak még vitatott pontok, így a pedagógusok túlmunkaszervezése, de ezek mind szakmai kérdések. A tárgyalók abban maradtak, a sztrájkbizottság 20 százalékos béremelésre vonatkozó igényét az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács hatáskörébe utalják.

Balog Zoltán emberierőforrás-miniszter a találkozó után kijelentette: az elmúlt hetek egyeztetései során 20 pontban sikerült megállapodni, és végül egy, a szakszervezetek számára nagyon lényeges nyitott kérdés maradt, az, hogy miként számítják a pedagógusok munkaidejét, óraszámát.

A felek közötti megállapodás szövegtervezetét egy közös munkacsoport fogja majd kidolgozni, és ha megszületik a konszenzusos szöveg, akkor várhatóan jövő év elején aláírhatják a dokumentumot. Ha mégsem sikerülne ilyen szöveget megtalálni, várják a bíróság döntését a sztrájkkészültséggel kapcsolatban. A miniszter azonban bízott benne, hogy a munkabeszüntetést sikerül elkerülni.

Galló Istvánné, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke azt mondta: a sztrájkbizottság szakmai kérdésekről tárgyalt, és valóban megállapodás született olyan kérdésekben, amelyek a pedagógusok számára a munkahelyek biztonságát garantálják. Példaként említette, egyezsége jutott arról, hogy a pedagógusok finanszírozott álláshelyeinek a kiszámítása miként történjen. Kitért arra is, hogy a Híd-program kedvezményezett iskolái a szakiskolák lesznek, valamint lehetőség lesz a kisiskolák esetében az átlaglétszámtól való eltérésre.

Vannak még vitatott pontok – tette hozzá –, de ezek – mint például a pedagógusok túlmunkaszervezése – mind szakmai kérdések. Elmondta azt is, mivel a 20 százalékos béremelésre vonatkozó igény nem csak a pedagógusokat érinti, abban maradtak, a sztrájkbizottság ezen igényét az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács hatáskörébe utalják.

A Pedagógusok Szakszervezetének elnöke kijelentette: a tanácsban ugyanakkor még arról sincs megállapodás, hogy 2013-ban a bérkompenzáció határa hol lesz. Ha 130 ezer forintos összeghatárig kapnak az érintettek bérkompenzációt, akkor a pedagógusokra ez jövőre nem vonatkozik, és nettó keresetcsökkenést fognak elszenvedni – jegyezte meg.

Hozzátette: ha a bérről nem lesz megállapodás a tanácsban, legalább oly módon, hogy ne szenvedjenek el a pedagógusok bércsökkenést, továbbra is fenntartják a sztrájk lehetőségét.

Galló Istvánné beszámolt még arról, azzal, hogy a Klebelsberg Intézményfenntartó Központhoz kerülnek át az oktatási intézmények, egy ágazati kollektív szerződés megkötésének lehetősége nyílt meg. Erre a javaslatukra azonban a december 11-i tárgyaláson még nem kaptak választ – fűzte hozzá.

Balog Zoltán az elhangzottakhoz hozzáfűzte, „természetesen nem fordulhat elő”, hogy a pedagógusok bércsökkenést szenvedjenek el.

Megerősítette, hogy komoly béremelést terveznek az elkövetkező évben, és ismét reményét fejezte ki, hogy az életpályamodellt szeptembertől sikerül majd bevezetni. Szólt arról is, hogy a bérrendezésnek el kell majd érnie a felsőoktatást is.

A PSZ tiltakozott a felsőoktatást megszorító intézkedések ellen

A Pedagógusok Szakszervezete közleményben tiltakozott a magyar felsőoktatást érintő megszorító intézkedések, a teljes állami ösztöndíjas hallgatók keretszámának drasztikus csökkentése ellen. Megfogalmazta, hogy az oktatásból, így a felsőoktatásból történő minden forráskivonás ellentétes a nemzetközi trendekkel, és az ország leszakadásához vezet. A teljes állami ösztöndíjas hallgatói keretszám drasztikus csökkentése kizárja a felsőoktatásból a tehetséges, ám az anyagi lehetőségek szűkében levő fiatalokat, akik nem vállalják a diákhitel2 miatti kényszerű eladósodást. A szervezet szerint az itthoni diplomaszerezés feltételeinek ilyen mértékű szűkítése sokakat az ország elhagyására fog ösztönözni, a fiatalok külföldi tanulmányainak és esetleges későbbi külföldi munkavállalásának a magyar gazdaságra gyakorolt negatív hatása pedig beláthatatlan következményekkel jár. Mindez ellentétes a magyar fiatalok és Magyarország érdekeivel. A kormány felsőoktatással kapcsolatos intézkedései az egyetemi oktatók számának csökkentését is eredményezi, ami nem szolgálja a felsőoktatás minőségi javítását. A felsőoktatás tönkretétele lehetetlenné teszi, hogy kitermelődjön az újabb, a gazdaság fellendüléséhez nélkülözhetetlen értelmiségi réteg. A PSZ ezért szolidaritást vállalt azokkal az érintettekkel, akik fellépnek a felsőoktatás végzetes kivéreztetése ellen.

Az új kerettantervek bevezetésének elhalasztását kéri a tankönyves vállalkozók testülete

A Tankönyves Vállalkozók Országos Testülete levélben arra kérte az Emberi Erőforrások Minisztériumát, hogy egy évvel halassza el az új kerettantervek bevezetését. A tankönyves szakma köztestülete november 30-i közleményében kifejtette: egyetértenek a közoktatás megújítását célzó törekvésekkel, ugyanakkor attól tartanak, hogy az új kerettanterv kidolgozását megalapozó „alapvetően jó és támogatandó célok” elérhetetlenné válnak a 2013-as megvalósítás erőltetése esetén. A testület szerint a törvényben foglaltak megvalósításának alapvető elemei hiányoznak. Például nincsenek kihirdetve a kerettantervek, és még nem készült el a tankönyvvé nyilvánítás részletes szabályait meghatározó végrehajtási rendelet sem, amely szabályozza a tankönyvek kerettantervi átdolgozását. Kiemelték, hogy nem ismerik a feladatokhoz rendelt határidőket (pontosan a feladatok sem), „de az idő kritikus rövidsége miatt sajnos a legjobb szándék mellett is leginkább elszórt, felszínes megoldások születhetnek az elvárt új tananyagtartalmak terén és a szükségszerűen gyorsított tankönyvminősítés során, a kerettantervek 2013-as iskolai bevezetésében”. Úgy vélik, a rendelkezésre álló idő alatt lehetetlen felelős szakmai munkával átdolgozni a tankönyveket az új kerettanterveknek megfelelően. Az egy évvel későbbi bevezetés alaposabb felkészülést tenne lehetővé mindenki számára.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féldoldal 60 000, a negyedoldal 30 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 60 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő
Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele
Főszerkesztő: **Millei Ilona**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**
Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464
Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453
Felelős kiadó: **Galló Istvánné elnök**

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu
Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft
Index: 26651 ISSN 0133-2260

FÉLIDŐBEN A KORMÁNNYAL VALÓ EGYEZTETÉS

A pedagógusok nem mondtak le a bértábla húszszázalékos növeléséről

Félidőben címmel sajtótájékoztatót tartott a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ), az Oktatási Vezetők Szakszervezete (OVSZ) és a Magyar Közoktatási és Szakképzési Szakszervezet (MKSZSZ) november 30-án, amely egyfajta számvetés volt arról, a szakszervezetek milyen eredményeket értek el eddig a sztrájkbizottság és az EMMI közötti tárgyalásokon. Ami a jövőt illeti, a miniszeri nem ellenére a pedagógusok sztrájkbizottsága nem mondott le a közalkalmazotti bértábla húszszázalékos növelésének igényéről.

Ahogy Galló Istvánné, a PSZ elnöke fogalmazott, a sztrájkbizottság megalakításának az volt a célja, hogy tárgyalóasztalhoz kényszerítsék a kormányt, mivel az elmúlt két évben – minden ellenkező híreszteléssel szemben – nem volt valódi tárgyalás. Ezért a sztrájkbizottság kezdeményezésére most azokban a kérdésekben folyik az egyeztetés, amelyekben még a törvény elfogadása előtt egyezsre kellett volna jutni.

A szakszervezetek négy markáns követeléssel ültek a tárgyalóasztalhoz, többek közt azzal, hogy függesszék fel a köznevelési törvény bevezetését, az iskolák állami kézbe vételét. A törvényt november 25-én fogadta el az Országgyűlés, ám az nem megfelelő kidolgozottságú, a nagy átalakításhoz nem áll kellő idő rendelkezésre. A szakszervezetek – amelyek már júniusban követelték a törvény felfüggesztését – mindezt látván egyfajta dilemmába kerültek, hagyják-e az egészet, vagy mentsék-e a menthető. Végül ez utóbbi mellett döntöttek, attól a felelősségtől vezérelve, hogy nem mindegy, hogyan alakul a pedagógusok, az oktatásban dolgozók élete.

Az érdekegyeztetés rendszerét az átalakuló közoktatás struktúrájához igazítják

A pedagógusok sztrájkbizottsága nem mondott le a közalkalmazotti bértábla húszszázalékos növelésének igényéről még annak ellenére sem, hogy a kormány a kérést vállalhatatlannak nevezte – mondta Galló Istvánné. Mint mondta, a kormány 30 százalékos bérnövelési ajánlata a pedagógus-életpályamodell bevezetésével többnek tűnik, de nem terjed ki minden közoktatásban dolgozóra. A kollégák 5 éve befagyasztott bértábla mellett dolgoznak, amit még a minimálbér és a garantált bér is torzít. Hozzátette, a szakszervezeti vezetők a következő, december 11-i tárgyaláson új javaslatot tesznek a növelés forrására, de nem árult el részleteket arról, hogy milyen forráshoz nyúlnának. Azt viszont leszögezte, az iskolákban foglalkoztatott mintegy ötvenezer nem pedagógus közalkalmazott keresete öt éve nem emelkedett, és ha ez így marad, az bérfeszültséget okozhat.

Egyezés született arról, hogy az érdekegyeztetés rendszerét az átalakuló közoktatás struktúrájához igazítják, a

szakszervezetek számára is fontos üzenet, hogy ezt a kormány is komolyan veszi – mondta a PSZ elnöke. Az eddigi eredmények között említette továbbá, hogy a szükséges pedagóguslétszám (finanszírozott pedagógus-álláshely) meghatározásához a kormány elfogadta a sztrájkbizottság javaslatát, 22 órával számol, és ezzel tízezres nagyságrendben menthető meg emberek állása. Megállapodás született arról is, hogy a Híd-programot a 3 éves szakiskolákban vezetik be, ennek köszönhetően szintén sokan megőrizhetik állásukat.

Galló Istvánné szerint ennek ellenére biztosra vehető, hogy elbocsátások lesznek az oktatásban, ám a kormány várhatóan 2013 augusztusa végéig tervet dolgoz ki a munkanélkülivé válók átképzésére.

Amiről még folynak az egyeztetések

Több kérdésben ugyanakkor még nem született megállapodás – jegyezte meg a PSZ elnöke, példaként említve a nyugdíj mellett foglalkoztatottak ügyét, akik nélkül különösen a természettudományos, valamint a művészeti oktatás nem oldható meg. Nincs megállapodás a pedagógus-életpályamodell korrekciójában, amiről a sztrájkbizottság úgy véli, azt ki kell terjeszteni a gyermek- és ifjúságvédelemben dolgozókra, a pedagógiai szakszolgálatok dolgozóira is. A kormány ezt a lépést 2015-re tervezi, a szakszervezetek pedig a pedagógus-életpályamoddal egy időben vezetnék be. Mindössze 6900 emberről van szó, és mintegy tízmilliárd forintnyi összegről.

A sztrájkbizottság arra is javaslatot tett, amennyiben a pedagógus-életpályamodellből a hiányzó 73 milliárd forint miatt csak a többletmunkaterheket rakják egyelőre a pedagógusok nyakába, ezt a többletmunkát finanszírozza az állam, amelyik új munkaszervezési formát kíván bevezetni. Mivel erről még nem lehet tudni, pontosan mit is takar, a sztrájkbizottság kérte annak leírását. A legutóbbi sztrájkbizottsági találkozó egyik eredménye az volt, hogy december 5-ig várják a minisztérium írásos ismertetőjét arról, pontosan mit jelent és mit is tartalmaz az új munkaszervezési forma.

Somogyi László, az OVSZ elnöke ezt azzal egészítette ki, hogy az igazgatói, intézményvezetői posztok sem népszerűek ma a fiatalabb kollégák körében, így sok helyen ezt a feladatot is nyugdíjasokra

bízzák. Hozzátette: a fizikatanárok képzése „az érdeklődés hiányában” szinte megszűnt az országban, e tárgyat is jellemzően idősebbek oktatják.

Tóth József, az MKSZSZ elnöke azt tartotta fontosnak, hogy az életpályamodell bevezetésekor jelentkező többletmunkát kompenzálja a kormány.

Hoffmann: nem tárgyalási alap a béremelés

Hoffmann Rózsa a kormánypárti politikusok országjárásának móri állomásán a szakszervezeti sajtótájékoztató napján sietett közölni: az azonnali és a nem pedagógus közalkalmazottakra is vonatkozó általános, húszszázalékos béremelés csaknem 300 milliárd forintot jelentene a költségvetésnek éves szinten. Egy költségvetési hiánnyal küzdő államnak emiatt ez nem is lehet tárgyalási alap – tette hozzá. Megjegyezte: kíváncsi arra, hogy a szakszervezetek honnan teremtenék elő a húszszázalékos béremeléshez a forrásokat. Hangsúlyozta: a jövő évi költségvetésben szerepel a pedagógusok béremeléséhez szükséges 50-70 milliárd forint. Közölte, hogy januártól semmiképpen nem lesz béremelés a pedagógusoknál, de 50 százaléknál nagyobb eséllyel lát arra, hogy „a pedagógus-életpályamodell szeptember elseji bevezetésével lesz bérrendezés”.

Hoffmann Rózsa kitért arra, hogy tömeges pedagóguselbocsátást nem terveznek, mert a nyugdíjazások száma „bőven kompenzálja” azt a létszámcsökkenést, amelyet a csökkenő gyereklétszám megkövetelhet. Hozzátette, iskolabezárást sem terveznek, de elképzelhető, hogy a felső tagozatok esetében összevonások lesznek ott, „ahol az állami átvétel után irracionális létszámmal és gazdálkodással működő intézményt találnak”.

Az államtitkár az esetleges sztrájkkal kapcsolatban azt mondta: nem lesz sztrájk, ha mégis bekövetkezik, akkor is csak csekély mértékű lesz. Közlése szerint a sztrájkbizottságot alkotó szakszervezetek kérései közül többet is befogadtak, „a kormány bizonyította tárgyalási készségét”. Hoffmann Rózsa hozzátette: a sztrájkolókat sztrájkhoz való jogát nem vitatják, de „azok jogát is biztosítani kell, akik dolgozni akarnak, nem beszélve a szülők és a gyerekek érdekeiről”.

AZ OKTATÁSI KORMÁNYZAT SE TUDJA, MIT AKAR?

Három oktatásirányító egy napon háromfele beszélt

Nem kis nyomás helyeződött a sztrájkkészültségben levő szakszervezetekre kormányzati oldalról. Arról azonban, hogy maguk az oktatás irányítói sem látják tisztán a helyzetet, illetve maguk se tudják pontosan, mit akarnak, az alábbi három eseményről való tudósítás tanúskodik. Míg az emberierőforrás-miniszter Szentesen amellettt tört lándzsát, hogy az átalakítás a pedagógusok érdekét szolgálja, az oktatásért felelős államtitkár Bicskén továbbra is ígérekkel altatta a tanítókat és a tanárokat. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ megbízott elnöke Veszprémben pedig azt állította: az állam nem akarja elvenni a szakmai irányítást az önkormányzatoktól az oktatási intézmények átvételével. Mindez egy napon, november 23-án történt.

Balog Zoltán: a pedagógusok érdekét is szolgálja az oktatás átalakítása

A jövő nemzedék mellett a pedagógusok érdeke is a közoktatási rendszer nagyobb biztonságát és jobb színvonalat eredményező átalakítása – jelentette ki Balog Zoltán emberierőforrás-miniszter november 23-án Szentesen.

Az oktatás, a pedagógiai munka finanszírozását magára vállalja az állam január 1-jétől – mondta a miniszter a térség meghatározó fideszes politika-saival tartott zártkörű találkozója előtti sajtótájékoztatóján.

Azok a települések, amelyek vállalják az üzemeltetés költségeit, a működtetés szervezését, megtehetik ezt – tette hozzá.

A januártól a tanév végéig tartó átmeneti félévben kialakul az új irányítási rendszer. Szeptembertől az új Nemzeti alaptantervvel elindulva a miniszter reményei szerint sikerül bevezetni azt az új életpálya-modellt is, amelyet a pedagógusok már régen várnak. Balog Zoltán – mint mondta – bízik benne, hogy meg lehet teremteni az ehhez kapcsolódó béremelés fedezetét is.

A politikus kifejtette, a szentesi kórháznak komoly térségi szerepe van, 150 ezer ember ellátásáról gondoskodik. Azzal kapcsolatban, hogy már másodszor zárult sikertelenül a kórházvezetői posztra kiírt pályázat, a miniszter úgy fogalmazott: amikor megtalálják az alkalmas szakembert, lesz új főigazgatója az intézménynek. A kórház működését ez nem befolyásolja, és az intézmény addig sincs felelős vezetés nélkül – tette hozzá. A kormány arra törekszik, hogy itthon tartsa a jó képességű orvosokat. Ennek érdekében több ösztöndíjprogramot indított, a gyermekszakorvosnak készsülő rezidensek például akár havi 200 ezer forintot is kaphatnak. Ennek eredménye, hogy míg egy éve a leendő rezidensek 60 százaléka lépett be itthon a képzésbe, jelenleg már 80 százalék kezdi meg szakorvosi tanulmányait Magyarországon – hangsúlyozta Balog Zoltán.

Hoffmann ismét mézesmadzagot húzott el a pedagógusok orra előtt

Pozitív irányt vettek a tárgyalások a szakszervezetekkel, annak ellenére, hogy még nem álltak el követeléseiktől – Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár ezt a kormánypárti politikusok országjárásának november 23-i, bicskei állomásán mondta.

Hangsúlyozta: szakmai kérdésekről tárgyalnak a szakszervezetekkel. A 20 százalékos béremelési követelést nem tudják teljesíteni, és sem a köznevelési törvényt, sem az iskolák állami átvételét nem vonják vissza. A következő tárgyalás november 28-án lesz – tette hozzá.

Az államtitkár megerősítette: nem lesz tömeges elbocsátás, és nem lesz kvótákhoz kötött leépítés, mert „sem a pedagóguslétszám, sem a gyereklétszám nem indokolja”. Az életpálya-modellről elmondta, pontos időpontja még kérdéses, de „2013-ban biztosan bevezetésre kerül”.

Hoffmann Rózsa szerint sok helyen újraindulhatnak az általános iskolák alsó tagozatai azokon a kistelepüléseken, ahol korábban megszűntek, mert az állam évfolyamonként minimum nyolc gyerek esetén vállalni fogja a fenntartásukat. A felső tagozatok esetében racionalizálások lesznek, de „az összevonások után is a pedagógusok fognak utazni, és nem a gyerekek”.

Marekné: Maradhat az önkormányzatoknál az oktatás szakmai irányítása

Az állam nem akarja elvenni a szakmai irányítást az önkormányzatoktól az oktatási intézmények átvételével – mondta a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ megbízott elnöke november 23-án Veszprémben, a tankerületi igazgatók bemutatásán.

Marekné Pintér Aranka kijelentette: az oktatási rendszer átalakítása olyan gyors és nagyléptékű feladat, amelyet csak az önkormányzatokkal közösen lehet megvalósítani. Az állam nem elvenni akarja a szakmai irányítást az önkormányzatoktól, hanem partnerségben megerősíteni: azt szeretné, hogy ugyanolyan rendező elvek alapján szülessenek meg a csoportbontásra, fejlesztési forrásokra, felújításra vonatkozó döntések az ország minden pontján – magyarázta.

Meg kell teremteni azt a nívót, amely egységes hozzáállást, esélyt biztosít mindenkinek az oktatásban, és meg kell őrizni azt a sokféleséget, amelyet a magyar oktatási rendszer eddig elért, valamint oda kell figyelni arra, hogy a leszakadó térségek többlet szakmai segítséget kapjanak – fejtette ki.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a tankerületek nem a közigazgatási rendszer másolatai, nem a járási hivatali struktúrába illeszkednek, hanem egy szakmai függetlenséget őrző, az Emberi Erőforrások Minisztériuma alatt létrejövő központi szervezet területi szervei.

A járási rendszer területi illetékessége ugyanakkor az alap: ahány járás, annyi tankerület jön létre az országban – tette hozzá.

A megyei tankerület a szakképzési, szakmai szolgáltatási és szakszolgálati feladatok koordinálását végzi, és nem felettese, hanem együttműködő partnere a többi tankerületnek – ismertette.

Porga Gyula (Fidesz-KDNP), Veszprém polgármestere azt mondta: az oktatási rendszert úgy kell átalakítani, hogy a legfontosabb résztvevők, a gyerekek és a szülők ne vegyenek észre belőle semmit. Hangsúlyozta: Veszprém továbbra is ugyanolyan figyelmet fordít az oktatási intézményekre, mint fenntartóként tette, és meggyőződése, hogy januárban egy jól működő oktatási rendszer indul el.

A találkozó a tíz Veszprém megyei tankerületi igazgató bemutatkozásával, majd szakmai konzultációval folytatódott.

Források: MTI

KULTÚRAVÁLTÁS ELŐTT ÁLL A KÖZNEVELÉS RENDSZERE

A tankerületi igazgatók a legőszintébb együttműködésről tettek tanúbizonyságot

Komoly változás, egyfajta kultúraváltás előtt áll a köznevelés rendszere – hangsúlyozta az emberi erőforrások minisztere november 28-án, az újonnan kinevezett tankerületi igazgatók munkaértekezletén. Balog Zoltán az iskolák állami fenntartásba vételével összefüggő változásokat egy hadjáratához hasonlította, amely nem valaki vagy valami ellen zajlik, hanem valamiért: a magyar köznevelés ügyéért.

Balog Zoltán kitért arra is, hogy pontosan tisztában vannak vele, milyen nagyléptékű változásokat akarnak, és ezeket meg is fogják csinálni. Cserében biztosítani kell a pedagógusok megbecsültségét, ezért „tették mellé” az életpályamodellt, ami nemcsak komoly béremelést tartalmaz, hanem széles körű szakmai segítséget, többek között a továbbképzések ingyenessé tételét is.

A miniszter nem zárta ki, hogy lesznek majd pillanatnyi nehézségek az átállásban, de ha a tankerületi igazgatók világosan mutatják az irányt, akkor biztos benne, hogy a pedagógustársadalom nagy része meg fogja érteni, hogy „érte és vele történnek a változások”. Kiemelte: ami a legtöbbet ártott a magyar iskola ügyének az elmúlt évtizedekben, az a szétesettség volt a tisztázatlan felelősségi viszonyokkal. A rendszer a jelenlegi formájában fenntarthatatlan, és nem lehet folytatni azt, ahogy az önkormányzatok sok esetben működtették az oktatási intézményeket, súlyos adósságsapdát előidézve.

Hozzátette: ma nem nyilvánvaló Magyarországon, hogy mi az a

tudás, amit egy nemzeti minimum részeként mindenkinek meg kell tanulnia, és hogyan lesz ettől az ország versenyképes. A miniszter hangsúlyozta: a kultúraváltás lényege, hogy az állam nem valamiféle „mumusként van jelen”, mint ahogy korábban jelen volt az iskoláügyben. Ugyanakkor nemcsak jobb iskolákat és köznevelést akarnak, hanem egy olyan, működőképes országot, ahol biztonságban érezhetik magukat az emberek, és nem kell attól félniük, hogy „holnaptól mások irányítanak bennünket, mint akiket megválasztottunk” – fejtette ki a tárcavezető.

Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár arról beszélt a jelenlévőknek, hogy mindannyian közszolgák. Tapasztalatait összegezve azt mondta, hogy az önkormányzatok és a tankerületi igazgatók „a legőszintébb, legkomolyabb együttműködésről tettek tanúbizonyságot”. Értékelése szerint olyan lendület, összefogás indult el a köznevelés rendszerében, ami történelmi pillanat.

A 198 kinevezett tankerületi igazgató november 9-én kezdte meg munkáját.

AHOGY LESZ, ÚGY LESZ?

Az iskolák állami kézbe vétele pénz híján és kapkodva folyik

Alig négy héttel az új modell indulása előtt még mindig jelentős személyi, tárgyi, illetve anyagi feltételek hiányoznak az iskolák államosításához – derült ki abból az [origo] birtokába jutott jelentésből, amelyet az internetes újság november 27-én hozott nyilvánosságra. A jelentést az iskolákat átvevő Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KIK) felállításának előkészületeiről állította össze a 47. heti kormányülésre az oktatási államtitkárság. Mostanra kiderült, az önkormányzatok több mint fele szabadulni akar az iskolájától. A kormányra hosszú viták várnak, az államosítást kérő, nagyobb önkormányzatoknál egyenként kell majd megvizsgálni, hogy csak megúszni akarják-e az iskolafenntartás költségeit, vagy tényleg nincs pénzük erre.

Az intézményeket járási szinten irányító, újonnan létrejövő tankerületi igazgatóságok elhelyezése alig több mint 20 munkanappal az átállás előtt az összesítés szerint például csak „a körzetek 66 százalékában látszik biztosítottnak”, további 20 százalékában még csak az egyeztetések kezdődtek meg, öt településen (Ajkán, Hajdúszoboszlón, Monoron, Kunszentmiklóson, Vácott) pedig megoldatlan az igazgatóság elhelyezése.

Hiányzik a gerinchálózat

A tankerületek napi működéséhez szükséges állami távközlési gerinchálózat ráadásul még a már megoldott helyszíneknek is csak az ötödében áll rendelkezésre. Ennek kiépítéséhez, illetve számos más, az átállással kapcsolatos tételhez jelentős pluszforrásokat kér a kormánytól az oktatási államtitkárság: a szakképző intézmények működési kiadásaira a jelentés szerint 24,1 milliárd, a 3 ezer fő alatti települések iskoláinak működtetésére 13,4 milliárd, az iskoláktól átvett uniós projektek önértéke 15 milliárd, az ingyenes tankönyvellátáshoz pedig közel 6 milliárd forintnyi „további forrás biztosítása szükséges”. Ez összesen több mint 53 milliárd forint, amiben még nincsenek benne az állami alkalmazottakká váló pedagógusok bérén kívüli juttatásainak költségei, akik a kormány korábbi döntése szerint nem kereshetnek, illetve cafetériából sem kaphatnak kevesebbet,

mint amennyi az önkormányzat alkalmazásában járt nekik korábban.

Figyelmeztették a kormányt: nincs pénz

Az átállással kapcsolatos kapkodásról sokat mond az is, hogy a 3 ezer intézményt, 1,2 millió diákot és 120 ezer pedagógust érintő államosítás részletszabályait csak november 26-án fogadta el a parlament.

A HVG november elején megjelent cikke szerint az oktatási államtitkárság már az átállást szabályozó törvény benyújtása előtt, október végén figyelmeztette a kormányt, hogy „a döntés végrehajtásához szükséges személyi, tárgyi, költségvetési feltételek” sem a központban, sem a KIK-ben, sem az Oktatási Hivatalban, sem a Magyar Államkincstárban nem állnak teljes mértékben rendelkezésre. (Mint arról az [origo] egy október 30-i cikkében beszámolt, szoros felügyelet alá rendelte Orbán Viktor az iskolák állami átvételét. A miniszterelnök azért döntött így, mert az intézményeket januártól átvéve Klebelsberg Iskolafenntartó Központ annyira lassan halad a folyamat végrehajtásával, hogy veszélybe került az új rendszer január 1-jei elindítása. Orbán Viktor információk szerint ezért ukázbá adta az EMMI-nek, hogy az átalakítás lezárásáig minden egyes kormányülésen adjon helyzetjelentést arról, hogyan halad a KIK a 3 ezer intézményt, 1,2 millió diákot és 120 ezer peda-

gógust érintő folyamat előkészítésével, a megtett lépésekről pedig folyamatosan referáljon a Miniszterelnökségnek.)

Vizsgálják az önkormányzat bukszáját

Bár az államosítás fő szabálya szerint az állam csak a 3 ezer fő alatti települések iskoláit venné át automatikusan, a jelentésből az is kiderül, hogy az ennél nagyobb falvak, illetve városok közel fele – 492 önkormányzattól – a KIK megbízott vezetője, Marekné Pintér Aranka szerint – már nagyjából háromszáz – eltérne a rendelkezéstől, és lemondana az intézményeiről, megszabadulna iskolájától annak ellenére is, hogy az állam érdeke az lenne, hogy minél több iskola maradjon önkormányzati kezelésben, mivel az összes iskola átvétele nagyon sok pénzbe kerülne. Az átvételi szabályok szerint ugyanakkor nem biztos, hogy így jobban járnak majd ezek az önkormányzatok: döntésük megalapozottságát – vagyis az önkormányzat anyagi helyzetét – ugyanis egy hatfős, a nemzetgazdasági, a belügyi tárca és az EMMI képviselőiből álló tárcaközi bizottság vizsgálja majd meg, és ha a testület úgy ítéli meg, hogy az adott település anyagi erejét nem haladja meg az iskola fenntartása, akkor a jelentés szerint „hozzájárulási kötelezettséget állapít meg”, vagyis elvonja a működtetés költségeit az önkormányzattól.

Forrás: HVG, [origo]

PÁRTOKTÓL FÜGGŐ OKTATÁS

Országgyűlési vitanap a közoktatás helyzetéről

A Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) ötletét felkarolva az MSZP kezdeményezésére politikai vitanapot tartott az Országgyűlés a köznevelés helyzetéről november 13-án. *Mesterházy Attila* indítványában emlékeztetett a PSZ álláspontjára, miszerint a köznevelés rendszerének átalakítása nincs megfelelően előkészítve, az érdekképviselő az ország érdekeivel ellentétesnek tartja az iskolák szakmai önállóságának radikális csorbítását, a gazdálkodási jogosítványok elvonását, a szakképzés átalakítását, a tankötelezettség idejének csökkentését, az intézményrendszer állami fenntartásba vételét és a helyi önkormányzatok kiszorítását a fenntartói feladatokból.

A kormány kezdte

A politikai vitát több mint négyórás időke-rettel írták ki, elsőként a kabinet ismertethette fél órában az álláspontját. A továbbiakban a kormányoldal és az ellenzék fejthette ki a véleményét egyaránt 130-130 percben. Az első felszólaló *Balog Zoltán* emberi-erőforrás-miniszter volt. Kijelentette: a köz-oktatási rendszer szerkezeti és finanszírozási fenntarthatatlansága mellett a versenyképes tudás megszerzése miatt van szükség a köz-nevelés átfogó átalakítására. Vitaindító fel-szólalásában hangsúlyozta: mindenképpen változásra van szükség a köznevelésben, mert a rendszer „egyre gyengébb teljesít-ményt” nyújt, és a kikerülő diákokból hiány-zik a versenyképes tudás. Elmondta, az utóbbi 20 évben egyre nehezebb feladatokat róttak a kormányok az önkormányzatokra, és itt nem lehet egyetlen kabinetre sem mutog-atni. Ezt a helyzetet súlyosbította a világ-gazdasági válság, amely csúnyán felhízta az önkormányzatok devizahitel-állományát, mintegy 600 milliárd forint. Egyébként a települések nem bűnösök, mert a kölcsönök zöme működési kiadásokat fedezett – ma-gyarán azokat a feladatokat finanszírozták a falvak és a városok, amelyeket a kormány-nak kellett volna. A miniszter hozzátette: most helytáll a kabinet, és finanszíroz, vagyis kifizeti a tanárok fizetését.

Hoffmann: a törvényt kijelöli az alapelveket

Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtit-kár beszédében leszögezte: a tavaly decem-berben elfogadott köznevelésről szóló tör-vény kijelöli azokat az alapelveket, amelyek mentén a kormány irányítani akarja az isko-lákat. Közlése szerint az a cél, hogy a rend-szer olyan fiatalokat neveljen, akik tisztessé-ges munkára épülő magyar társadalmat épí-tenek majd.

Mint mondta: jelenleg az oktatási rend-szer szétagolt, de az állami felelősségvállalás növelésével egységesebb lehet a rendszer, és nőhet a közoktatás számon kérhetősége is. Kiemelte: az előző kormány alatt – 2008-ban – jelentősen romlott az iskolák helyzete, mivel az akkori kormány 33 milliárd forintot vont el az oktatástól. Szerinte ez az oka annak is, hogy bár az MSZP-kormány az esélyegyenlőség megteremtését hirdette, a gyerekek közötti különbségek nem csök-kentek, hiszen még mindig számít, hogy egy gyerek hová születik. Azzal, hogy egyes

önkormányzatok különböző módszerekkel próbáltak meg alkalmazkodni az előző kor-mányok intézkedéseihez, „az iskolarendszer egysége komoly repedéseket mutatott”. *Hoffmann Rózsa* fontos lépésnek nevezte, hogy a rendszer elindul az egész napos iskola felé, hiszen az iskolák kötelesek lesznek délután 4-5 óráig foglalkoztatásokat tartani. Kiemelte a mindennapos testnevelés beve-zetését is. Elmondta azt is, hogy visszaállít-ják majd a külső szakmai ellenőrzés eszkö-zeként a tanfelügyeletet: a következő fél évben 50 iskolában próbálják ki a rendszert, majd ezt követően minden iskola kaphat önálló tanfelügyeletet. A pedagógusok hely-zetéről szólva *Hoffmann Rózsa* ismertette: a tanárok helyzete 2008 és 2010 között jelen-tősen romlott, a kormány céljai szerint azon-ban az életpályamodell bevezetésével elő-meneteli rendszert biztosíthatnak számukra. Az életpályamodell másik elemével, a bér-emeléssel kapcsolatban úgy fogalmazott: „Lát a kormány rá lehetőséget, hogy a kö-vetkező tanév kezdetén a béremelésre is sor kerüljön.”

Pokorni: minden tény a tanulás szükségességét támasztja alá

A gyermekre nem lehet egyformán alakít-ható masszaként tekinteni, neki és családjá-nak kell eldönteni például azt, milyen isko-lába akar járni, melyik idegen nyelvet kíván előbb megismerni – mondta *Pokorni Zoltán*, a Fidesz alelnöke. A Fidesz vezér-szónoka felszólalását arra alapozta, hogy minden tény a tanulás szükségességét tá-masztja alá, ugyanis minél magasabb az is-kolai végzettsége valakinek, annál több lesz a jövedelme. A magasabb végzettségűek pedig több adót fizetnek, több GDP-t termel-nek, egészségesebbek, tovább élnek, gyors-sabban tudnak elhelyezkedni, körükben ala-csonyabb a munkanélküliség – sorolta, meg-állapítva, hogy a magasabb végzettség jó az egyénnek, a gazdaságnak és a társadalomnak egyaránt, a tanuláshoz való társadalmi hoz-zájárulás sokszorosán megterül.

Sokszor hallani, hogy kevés a szakmun-kás, a betanított munkás, rájuk lenne szük-ség, és nem a sokdiplomás munkanélküli-re: „Ezekkel az állításokkal azonban sok a gond. (...) Meglehetősen irracionális az a kívánság, hogy olyan fiatalokat foglalkoztassunk betan-ított vagy szakmunkásként, akik tudásuk alapján magasabban kvalifikált munkakört is képesek lennének betölteni”, ráadásul ma Magyarországon tömegesen áll rendelkez-

zésre inaktív, de munkaképes korú ember, akiket megfelelő képzéssel alkalmassá le-hetne tenni az említett munkakörök betölté-sére. *Pokorni* kijelentette: azoknak van iga-zuk, akik tanítatják gyermekeiket. A korábbi oktatási miniszter az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő oktatási rendszer fontossá-gát hangsúlyozta, jónak nevezve ezért, hogy csak lehetőség és nem kötelezettség a korai óvodáztatás, hogy sikerült megőrizni az is-kolába lépés rugalmasságát. Az iskolák ál-lami fenntartásba vételéről úgy vélekedett, kézenfekvő megoldás az olyan intézmé-nyeknél, amelyek esetében az önkormányzat csak alacsonyabb szintű szolgáltatást tud nyújtani, az átvétel ugyanis kiegyenlítheti a különbségeket. Az összes iskola állami fenntartásba vételére azonban szerinte nem lett volna szükség, „az inga túllengett”, ám ez nem jelenti azt, hogy helyes út lenne visz-szatérni. Úgy látja, egy köztes állapot alakul majd ki: az állam mellett a nagyobb önkor-mányzatok is nagy, működőképes méretű oktatási körzetek fenntartói lesznek.

Hiller: gazdasági, nem pedig oktatáspolitikai elképzelések valósulnak meg

Hiller István, az MSZP vezérszónoka egye-bek mellett arra hívta fel a figyelmet, hogy 2011 decemberéig minden közoktatási tör-vényben szerepelt a gyermekek mindenek felett álló érdeke. Az új köznevelési törvény azonban száműzte e tételt, ez volt az első kulcsgondolat, amelyet az oktatási kormányzat kihajított. A volt oktatási mi-niszter az iskolák jövő évi állami fenntar-tásba kerüléséről úgy vélekedett: az államo-sítás teljesen előkészítetlen, az annak rész-leit tárgyaló törvényt még el sem fogadta az Országgyűlés, vagyis a végrehajtására alig marad majd tíz munkanapnál több. Mindez felelőtlenség, koncepciótlanság, a végrehajtásban pedig mind az oktatási ál-lamtitkárság, mind pedig az egész kormány bizonytalan. Hozzátette, hogy az elmúlt időszakban szó sem volt arról, hogy felújí-tott iskolaépületek, taneszközök az állam-hoz kerülnek. *Hiller István* szerint az okta-tási kabinet Magyarországon eddig soha-sem látott centralizációt valósít meg, soha nem volt ugyanis egy olyan nagy irányító intézet, mint a Klebelsberg-központ, amely az egész közoktatást ellenőrzi majd. Ez tanulmány lett volna *Orwellnek* is – je-gyezte meg, úgy fogalmazva, hogy a kor-mány 2013-ra visszahozza azt, ami 1973-at jellemezte. (Folytatás a 7. oldalon)

PÁRTOKTÓL FÜGGŐ OKTATÁS

(Folytatás a 6. oldalról)

Teljes egészében egy gazdasági elképzelés valósul meg, nem pedig oktatáspolitikai – összegezte, feltéve a kérdést – utalva *Gloviczki Zoltán* közoktatásért felelős helyettes államtitkár lemondási szándékára –, hogyan lehet bizalom az iránt a minisztérium iránt, amelyben a területért felelős vezető az átalakítás közben jelzi, nem kívánja megvárni annak végét.

KDNP: olyan világra van szükség, amelyben az élet az érték

A KDNP vezérszónoka, *Michl József* filozófiai szemszögből közelítette meg a közoktatás kérdését, azt firtatva, hogy „milyen világot szeretnénk gyermekeinknek”. Azt mondta, olyan világra van szükség, amelyben az élet az érték. Szeretetre, erőszakmentességre, becsületes munkára, önzetlenségre, türelemre, igazságra, hitre, rendre épülő világot kell építeni – fogalmazott, szerinte ugyanis a világ mindig csak ezekből tudott megújulni. Szavait azzal zárta, hogy a közoktatást érő kritika persze természetes, de nem fogadható el a kizárólag pocskon-diázó ellenvélemény, „és nem fogadható el az állítólagos barátok háttérben sutto-gó majd csak belebuknak gondolkodása sem”.

Ezen a helyen egy szélsőjobboldali párt politikusai fejtették ki a véleményüket az oktatásról, ám mivel politikájuk európai szemmel elfogadhatatlan, hozzá-szólásaikat a Pedagógusok Lapja semmilyen körülmények között nem közli. Még akkor sem, ha a pedagógusok igazát erősítették volna.

LMP: az államosítás nem képes kiegyenlíteni az oktatási különbségeket

Osztolykán Ágnes, az LMP vezérszónoka megköszönte a pedagógus-szakszervezeteknek, hogy az ellenzékét összefogásra készítették a vitanap érdekében. Az ellen-zéki képviselő szerint az elmúlt két évben olyan oktatáspolitikai nyert teret, amely nem tényeken, hanem rögeszmékké vált tévhiteken alapul. Többek közt azt kriti-zálta, hogy társadalmi egyeztetés nélkül terjesztették az Országgyűlés elé a köz-nevelési törvényt, valamint 16 évre csök-kentették a tankötelezettséget és három évre a szakképzés idejét. Úgy vélte: mostanra szakadékká vált a vélemény-különbség a Fidesz és a KDNP oktatá-spolitikuskai között. A képviselő elismerte, hogy jelenleg a világ egyik legigazság-

talanebb oktatási rendszere van Magyar-országban, szerinte ez csak akkor fog változni, ha befektetnek az emberbe és az oktatásba. Tévedés azt hinni, hogy az államosítás önmagában képes lesz ki-egyenlíteni a különbségeket – mondta, és hangsúlyozta, az oktatás területén meg kell állítani a forráskivonást, és valós pedagógus-életpálya-modellt kell alkotni.

DK: Hoffmann Rózsa távozzon posztjáról!

Kolber István, a Demokratikus Koalíció-hoz (DK) tartozó független képviselő azt mondta: pártja teljes csődnek tartja a kor-mány kétéves oktatáspolitikáját. Szerinte sikerült módszeresen szétverni egy mű-ködő rendszert, mára krízishelyzet alakult ki, és valószínű, hogy jelentős elbocsá-tások következnek. Szerinte az lenne a megoldás ebben a helyzetben, hogy Hoff-mann Rózsa oktatási államtitkár távozik a posztjáról, felfüggesztik az oktatási intéz-mények államosítását, és érdemi tár-gyalásokba kezdenek a pedagógusok szakszervezeteivel a sztrájk elkerülése érdekében.

Fidesz: az előző kormányok óriási forrásokat vontak ki az oktatásból

Rogán Antal, a Fidesz frakcióvezetője az egy főre eső óvodai és közoktatási támo-gatások adatait összehasonlítva arra hívta fel a figyelmet, hogy a 2002 és 2010 kö-zötti MSZP-s, SZDSZ-es kormányok ok-tatási és pénzügyminiszterei, valamint miniszterelnökei, „*Medgyessy Pétertől* kezdve *Gyurcsány Ferencen* át *Bajnai Gordonig* bezárólag” óriási mennyiségű pénzt vontak ki a közoktatás finanszí-rozásából az önkormányzati rendszeren keresztül. Emiatt 2009–2010-re egy olyan igazságtalan helyzet alakult ki, amelyben a gazdagabb települések képesek voltak fenntartani az iskolákat, a kistéleplések és a nehéz helyzetben lévő önkormány-zatok azonban nem – tette hozzá. Szerinte ezért volt szükség arra, hogy az állam – az oktatási rendszer önkormányzati fen-n tartásáról szóló 1990-es megállapodáshoz képest – most egy új megállapodást kössön az önkormányzatokkal. Ez arról szól, hogy az állam magára vállalja az in-tézményrendszer alapvető működtetését, a pedagógusbérek kifizetését. Ugyanak-or elismerte, hogy ilyen nagy átalakítá-snál a kritika is jogos lehet.

A Fidesz frakcióvezetője a pedagógu-sok szakszervezeti vezetőinek azt mon-dta: tisztában vannak azzal, hogy ez a változás a pedagógusok számára jelent majd többletterhet is, ugyanakkor jo-gosnak tartják, hogy ehhez többletér is

társuljon. Azon dolgoznak, hogy a peda-gógusok életpálya-programját jövő ősztől, de legkésőbb 2014-től bevezessék – hangsúlyozta.

MSZP: az önkormányzatok meg tudtak felelni a szülők igényeinek

A szocialista *Pál Tibor* felszólalásában bírálta az iskolák állami fenntartásba vé-teléről szóló kormányzati döntést, állás-pontja szerint ugyanis fontos, hogy olyan iskolába járjon a gyermek, amelynek mű-ködését helyi szervezeteken keresztül befolyásolni lehet. Ez az önkormányzati-ság lényege – mondta. Az ellenzéki kép-viselő úgy vélekedett, az önkormányzat mindig jó gazdája az iskolának, és a helyhatóságok mindig meg tudtak felelni a szülők igényeinek.

Fidesz: nincs ellenzéki oktatáspolitikai alternatíva

Hoppál Péter (Fidesz) szerint nincs a parlamentben olyan képviselő, aki úgy látná, nem kellett volna hozzányúlni a korábbi oktatási rendszerhez. Az új irány, az új alapok hívószava az esélyegyenlő-ség, az átjárhatóság, a stabil finanszírozás és a minőség – mondta a kormánypárti politikus, aki szerint a korábbi közokta-tási szabályozásnak homályos kitétele volt a gyermekek mindenek felett álló érdeke. Ehelyett a gyermeket mint köz-ponti értéket kell definiálni a köznevelési törvényben – mondta. A kisebb ellenzéki pártoknak nincs átfogó oktatáspolitikai koncepciója, az MSZP-é pedig ezer seb-ből vérzik – értékelte Hoppál Péter.

LMP: siralmas a roma lakosság képzettsége

Szabó Tímea a magyarországi roma la-kosság többségét érintő siralmas oktatási helyzetről, alacsony képzettségi fokról beszélt. Mint kiemelte: elfogadhatatlan, hogy a rendszerváltás utáni kormányok nem tudtak vagy akartak mit kezdeni ez-zel a problémával, és a harmadik nemze-dék nő fel úgy, hogy nem jár iskolába. Míg a magyar fiatalok háromnegyede szerez érettségit, a cigányság körében ez az arány 5-10 százalék, a felsőfokú vég-zettségűek aránya 1 százalék körül van. Hiába van törvény, mégis több mint 700 szegregált osztály működik.

Tovább kell fejleszteni a tanoda-programot, támogatni kell az integrált oktatást, és határozottan el kell utasítani az iskolai szegregáció minden formáját, növelni kell a felsőfokú végzettségű romák arányát – sorolta, különösen fon-tosnak nevezve, hogy roma pedagóguso-kat képezzenek. (Folytatás a 8. oldalon)

PÁRTOKTÓL FÜGGŐ OKTATÁS

(Folytatás a 7. oldalról)

MSZP: nincsenek érdemi érvek az államosítás mellett

Tukacs István arról beszélt, nincsenek érvek az államosítás mellett. Szerinte az önkormányzatok megtanultak együtt élni a közoktatás szervezésével. Miért nem segítik az önkormányzatokat finanszírozással, „szakmai megtámasztással”? – tette fel a kérdést.

Fidesz: a kormány egységes és fenntartható oktatáspolitikát képvisel

A fideszes Sági József szerint 2002 és 2010 között milliárdokat vontak ki az oktatásból, és csak papíron ment úgy minden, „ahogy a nagykönyvben meg van írva”, ezzel szemben a mostani kormány egy egységes, jól átgondolt és fenntartható oktatási politikát képvisel, ami nem csak papíron létezik.

MSZP: kiszámíthatatlan káosz az oktatásban

Sós Tamás, az MSZP képviselője szerint a kormányoldal felkészületlenül fogott hozzá a köznevelési törvény megalkotásához, jelenleg pedig „kiszámíthatatlan káosz” van az oktatásban. A politikus arra volt kíváncsi, hogy mit mond majd a kormányoldal az oktatási intézmények átvételéről márciusban.

Ütészváltás

A KDNP-s Michl József reagálásában visszakérdezett, vajon mit mond majd az MSZP márciusban, ha kiderül, hogy az átvétel miatt semmiféle módon nem bicsaklik meg a tanév. A KDNP-s képviselő a polgármesterek segítségét is kérte az átadás-átvétel lebonyolításához.

A fideszes Pichler Imre üdvözölte az MSZP páholyában megjelent pedagógus-szakszervezeti vezetőket, és elismerte munkájukat, de – mint mondta – csak azokat, akik tisztességesen végzik közfeladatukat.

Galló: a pedagógusok nagyon elkeseredettek

A tárgyaláson a legfontosabb kérdéskört jártuk végig, nevezetesen a közoktatási intézmények állami fenntartásba vételét – ezt Galló Istvánné mondta a kormány és a pedagógusok sztrájkbizottságának tárgyalása után az ATV Egyenes Beszéd című műsorában.

A Pedagógusok Szakszervezetének elnöke elmondta: „A kormány még most is biztos benne, hogy január 1-jétől zökkenőmentesen működni fog az államosítás. Mi felsoroltuk az aggályainkat, hogy mi minden nincs rendezve a törvényben, és ígéretet tettünk, hogy csütörtökig átküldjük az észrevételeinket a törvénnyel kapcsolatban, amit a kabinet örömmel fogadott” – tette hozzá. A szakszervezeti vezető szerint érezhető, hogy a kormány is meg akar állapodni a pedagógusokkal. Galló Istvánné azt mondja: rossz a helyzet, a pedagógusok nagyon elkeseredettek. A PSZ elnöke kijelentette: ha kudarcba fulladnának a tárgyalások a kormánnyal, az nemcsak pedagógussztrájkot, hanem egy országos közszférasztrájkot is maga után vonhatna.

atv.hu

AMI MINDENT ELMOND A FELSŐOKTATÁSRÓL

Az ünnepek között is lehet majd vizsgázni az egyetemeken

Ünnepek között is vizsgázhatnak a felsőoktatási intézmények hallgatói: a Magyar Rektori Konferencia ígéretet tett az oktatási államtitkárságnak, hogy minden felsőoktatási intézményben gondoskodik egy épület vagy épületszárny fűtéséről.

Az oktatási államtitkárság az MTI-hez november 22-én eljuttatott közleménye arra reagált, hogy a kutatóegyetemek az év végi költségvetési zárolásra hivatkozva bezárnak december utolsó hetében.

Az államtitkárság hangsúlyozta: arra kérték a rektori konferenciát, hogy a takarékosági intézkedések ellenére az intézmények biztosítsák a hallgatók zavartalan vizsgáztatását. A hallgatói jogok ebben a vizsgaidőszakban sem sérülhetnek – szögezte le az oktatási államtitkárság. A közleményben kitértek arra is, hogy a kutatóegyetemek tavaly év végi adatai szerint karácsony és szilveszter között, valamint az új esztendő első napjaiban a teljes vizsgaidőszak meghirdetett vizsgáinak mindössze 3 százaléka került sor. Mint írták, korábban is általános gyakorlat volt, hogy az oktatási épületek ebben az időszakban zárva voltak, és a kollégiumokban vagy kisebb létesítményekben zajlottak a vizsgák. Ez a zárolástól független, racionális, évtizedekre visszanyúló gyakorlat. Hozzá tették: a tanév rendjének – jogszabályi keretek között történő – módosítása továbbra is az intézmények hatásköre, lehetősége és felelőssége.

November 16-án a Népszabadság arról írt: december utolsó harmadában és január első hetében zárva lehetnek a nagy egyetemek, hogy ezzel csökkentsék téli működési költségeiket. A lapnak Mezey Barna, a Magyar Rektori Konferencia elnöke azt mondta: a kutatóegyetemek rektorai megegyeztek abban, hogy megnézik, miként lehetne bezárni épületeket december 20. és január 6. között úgy, hogy az a legkisebb gondot okozza a hallgatóknak. Egyes intézmények esetében ez csak a kollégiumokat érinti, máshol a képzésnek helyet adó épületeket is. A cikk szerint mindez azzal járhat, hogy az adott időszakban nem tartanak vizsgákat.

Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár korábban az MTI-nek azt mondta: a felsőoktatási intézmények – ha nehézségek árán is – képesek kigazdálkodni a most elrendelt 7,33 milliárd forintos zárolást. Kiemelte, hogy a kormány azokon a területeken döntött kisebb-nagyobb összegek zárolásáról, amelyeknek a működését az elvonás nem teszi lehetetlenné. Kifejtette: a felsőoktatás – ha nehézségek árán is – meg tudja oldani a helyzetet, túlzás működésképtelenséget emlegetni.

A FELSŐ TÍZEZER-ÖTSZÁZ

Elfogadta a kormány a csökkentett keretszámokat

Elfogadta december 5-i ülésén a kormány a jövő évi felsőoktatási keretszámokról szóló előterjesztést. A kormány összesen 74 110 főben állapítaná meg a magyar állami ösztöndíjas és részösztöndíjas képzésekre 2013-ban felvehető jelentkezők számát. A megállapított létszámkeretből az Emberi Erőforrások Minisztériuma javaslata szerint jövőre 10 480-an teljes ösztöndíjas, 46 330-an pedig részösztöndíjas felsőoktatási szakképzésben, alapképzésben és osztatlan képzésben kezdenék meg tanulmányaikat. Emellett 16 ezren mesterképzésben, 1300-an doktori képzésben tanulhatnak. A teljes állami ösztöndíjas keret a felsőoktatási szakképzésben 200, az alapképzésben 7710, az egységes, osztatlan képzésben 2380, a határon túli kihelyezett képzésben pedig 40. Agrár képzési területen 300, bölcsészeti képzésben 550, informatikai képzésben 800, műszaki területen 1200, orvosi képzésben 2350, pedagógusképzésben 1150, sportterületen 100, társadalomtudományi területen 270, természettudományi területen 800, művészeti képzésben 100, művészetközvetítési területen pedig 40 a teljes állami ösztöndíjas keretszám. A részösztöndíjas képzésben a felsőoktatási szakképzésben 1300, az alapképzésben 37 350, az egységes osztatlan képzésben 2360, a határon túli képzésben 320, a sportolók kategóriájában 500 a keretszám. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája népszavazást kezdeményez a minőségi, európai színvonalú és tandíjmentes magyar felsőoktatásért – jelentette be Nagy Dávid elnök december 6-án.

Ceglédi Zoltán

KÖZÖSSÉGEK ÉS RABSZOLGÁK

Nem önmagában a verselemzés, a logaritmus, a négyütemű fekvőtámasz vagy az ionos kötés az a tartalom, ami miatt egy jövő-
 jáért felelősséget vállaló nemzet mindennél fontosabbnak tartja a közoktatását.

A közösség az érték; a kölcsönhatások, a holnapi felnőttek tizenpár évnyi tudatos alakítása. Igen, az is elborzaszt, amit a mai oktatási kormányzat a szorosan vett tananyaggal művel, az „elnyirósított” irodalom, az aktuálpolitikai kurzus mentén átértelmezett történelem, a vallás- és világnézeti szabadsággal szembeforduló, szájkeresztény igyekezet, amely még az evolúció tanát is kikezdi. De ez már mind csak következmény, nem pedig az ok, az eredő.

A bajok forrása az, hogy nem ugyanazt értjük iskola alatt

Az én hitem, meggyőződéseim szerint az iskola elsősorban közösség, a közoktatás a legfontosabb, szervezett és differenciált közösségi működés színtere kéne legyen. Ugyanez a mai kormányzat álláspontja, gyakorlata szerint egy gép, működtetői önálló akarat nélküli rabszolgák, alanyai pedig az egységesítő gyerekek. Magyarázat nélkül, kötelező erővel létrehozott hierarchiák, ahol az államosítási hullámmal, a tantervek „formába verésével”, az önkényes igazgatócserékkel az állam egyértelműen teljhatalomra tör.

Egyáltalán nem túlzásnak szántam a „rabszolga” megjelölést a ma a közoktatásban dolgozó pedagógusokra. Az anyagi megbecsülésük (hiánya) miatt mindenképpen helytálló a jellemzés: megalázó, ahogy évről évre kiderül, hogy már megint a tanárok bérrendezése marad el. Soroljam-e a focistadionoktól kezdve a leggazdagabbakat tovább hízáló adóváltozásokon át az amerikai magyarok szavazatának levadászásáért létrehozott szervezetbe tolt állami milliárdokat? Nyilván nem kell, a pedagógusok pontosan tudják, ki mindenki van előttük a sorban – szinte mindenki. Keserű bohóctréfa már csak az életpályamodell emlegetése, most épp megint egy évvel elhalasztva.

Tulajdonsága az is a rabszolgának, hogy az általa végzett munkafolyamat megterhelő, a munkáltató által aprólékosan szabályozott, és mentes mindennemű autonóm mozzanattól. Gondoljunk bele: ugyanakkor az embernek, akit alkalmasnak tartunk arra, hogy megtanítsa a gyerekeinket írni-olvasni, akinél biztonságban tudjuk őket, aki hétköznapi talán még többet is találkozik vele, mint a szülei – ennek a tanárnak az oktatási államtitkár kötelező tartózkodási helyét és időtartamát ír elő! A nem erre tervezett, sokszor erre alkalmatlan tanári szobákba tereli vissza őket, percre beosztva az életüket. Bízunk a tanárban, amikor a lehető legérzékenyebb

„műszert”, a gyereket kell „beállítani”, fejleszteni, de nem bízunk abban, hogy be tudja osztani az idejét?

Nem, mert már csak az állam dönthet

Ezért lesz lassan a múlté a tanszabadság is – nem a gyerekekre, hanem a tanárookra húznak egyenköpenyt, az esélyegyenlőség itt nagyon is fals érvét előhozva. Hiszen utóbbi pont akkor érvényesülhetne, ha a különböző gyerekeket oktató különböző tanároktól nem milliméterre azonos tanórákat várnák el, hanem az okos alkalmazkodást a külső-belső körülményekhez. De ehhez is felnőttek, szabad embernek kéne tekinteni a pedagógust. Erről ma szó sincs.

Igaz, arról sem, pontosan hogyan történik meg az iskolák állam általi átvétele (ismét csak a már tárgyalt rabszolgapárhuzam jön elő, amikor embereket adnak-vesznek tárgyként). Épp csak a részletes tervek és a szükséges pénz hiányzik. Csak a kívánt végeredmény, a megrendelés ismert: jöjjön létre egy csillogó gépezet, melynek a gombjait csak Hoffmann Rózsa nyomogathatja, és ami tanárt-diákok egyaránt egyformára présel.

Ezt pedig csak akkor teheti meg, ha a gépbe egyenként, atomizáltan kerülnek be az elemek; ha előbb szétszedi a közösségeket. Kezdve az iskola és közvetlen környezet közösségével: ne érezhesse többet magáénak adott település vagy kerület az intézményét. Vonjuk össze, zárjuk be, vegyük át, és tegyünk az élére valakit, aki „felfelé” lojális! Ez a módszer. Szűnjön meg az a természetes közösség, amit a tanárok, gyerekek, a diákok szülei és a helyi döntéshozók alkottak. Ne legyen jobban a miénk az iskola sem, mint mondjuk a helyi adóhivatal.

2013: Klebelsberg lesz a botrány neve

És persze ez megint csak a felszín, az alap nélküli nekibuzdulás: nem kell hozzá nagy jóstehetség, hogy kijelentsük, a 2013-as év legnagyobb botrányaiból nem egyet a Klebelsberg Intézményi Központ fogja szállítani. Ugyanez a módszer, amit már sokszor láttunk az elmúlt, majdnem három év alatt: nyomtalanul eltűnik a sülyesztőben, a Matolcsy által uralt feneketlen költségvetési gyomorban valami olyan érték, amit évtizedek alatt építettünk. Korábban a nyugdíjpénztári vagyonnal, jelenleg pedig épp a Magyar Nemzeti Bank devizataralékával is működött-működik a módszer – de ott legalább hangos (volt) az ellenkezés, még ha nem is tudta megakadályozni a rablást.

Arról az értékről azonban ma sokkal kevesebben beszélnek, amit egy működő

iskola jelent, pláne egy közoktatási hálózat. Mára derült ki, hogy a 2010 előtti, ellenzéki időszakban is csak mondta, de nem hitte a Fidesz, hogy igenis, minden egyes iskola bezárása, minden pedagógusmunkahely megszüntetése előtt a lehető legnagyobb körültekintéssel kell eljárni. Profán példa lesz, előre is bocsánat érte, de jelenleg az oktatás átalakítását (a közoktatást és a felsőoktatást illetően is) mintha egy bolond fogorvos vezényelné. Olyan, aki csak húz, húz szakadatlan, meg se próbálja megmenteni a fogat.

Pedig az onnan hiányozni fog. Annak ott funkciója volt, amit lehet hogy nem a legjobban látott el, fájt, zavart, szép sem volt már – de ha egyszer kihúztuk (a listáról), ha megszűnt, akkor a hiánya még nagyobb baj lehet. Az iskola nélkül elvész a településről a fiatalság, a megújulás, a jövő, pedagógusai nélkül lefejeződik a helyi értelmiség, az iskolai élet nélkül természetes forrását veszti a helyi kultúra. Nem kárpótol senkit, hogy ezzel összeszórtuk a pénzt egy fél labdarúgó-lelátóra.

Kasszát kéne csinálni. Egyberakni azt, hogy mennyit költöttünk eddig a most épp sorban, fogóval kirántott iskolák hálózata, mibe került tanárokat képezni, akiket most elbocsátanak, vagy épp maguk néznek más munka után, miután rájönnek, hogy nettó százezer forintot nem lehet egy életet építeni. Kasszát kéne csinálni, hogy mennyit veszítettünk mi mindannyian, és megtudakolni végre, hogy miért van minderre szükség.

Maradsz, aki voltál, a kasztodban

Megtörik az iskola belső közösségét is. A magyar közoktatás egyik legfontosabb ígérete, legszebb tulajdonsága sokáig az volt, hogy ha sok hibával, roppant tökéletlen módon is, de a társadalmi mobilitás legfőbb letéteményese volt. Ha lehetek ennyire személyes: magam sem egy elit budai általános iskolából, hanem egy, a szerb határtól pár kilométerre található, falusi intézményből indultam el. De korábban igenis működött a magyar közoktatás intézményeiben az a közösségképző, speciális és nagyon értékes közösséget építő érzés, hogy „csak” tanulni kell, és egy gyerekből bármi lehet. Esetleges különbségek, igazságtalanságok mindig is léteztek, de azokat nem erősíteni, pláne nem intézményesíteni akarta a mindenkori kormány. Most viszont pont ez teszi.

(Folytatás a 10. oldalon)

KÖZÖSSÉGEK ÉS RABSZOLGÁK

(Folytatás a 9. oldalról)

Mondok egy erőset: abban a rendszerben, amit most a Fidesz épít, a mai kisdiák Orbán Viktor soha nem jutna el Alcsútdobozról a miniszterelnöki székig. Igen, pontosan az történne, amit még ő fogalmazott meg pár éve, ellenzéki pártvezérként: legfeljebb traktoros lehetne belőle.

Megbocsáthatatlan bűne a mai hatalomnak a társadalom szétfeszítése, a születési helyzet különbségeinek kasztrendszerre merítése. A plebsz gyermekeinek alattvalói gondolkodást, az önálló véleményalkotáshoz elégtelen, sőt, azzal szembemenő közoktatást, fizikai és szocializációs röghöz kötést kínál, sőt oktrojál rájuk a kormány. Alulfizetett, megalázott és kiszolgáltatott pedagógusokat kötelez az új típusú nevelés végrehajtására – miközben a nagyon szerencsés, ámde nagyon keskeny társadalmi réteg meg fogja tudni vásárolni a gyerekének az így már prémium tudást.

Ennek a legeggyértelműbb, de egyáltalán nem egyetlen példája a tandíjas felsőoktatás bevezetése. Amikor például Hoffmann Rózsa időről időre megpróbálkozik a neolatin, majd a német nyelv oktatását az angol rovására megvalósítani, akkor indirekt előnyt adna azoknak, akik elég tehetős családba születtek, és a szüleik ki tudják fizetni az így keveseknek jutó, tehát még

értékesebb angol magántanárt, vagy épp a külföldi nyelvtanulást.

Dolgozó tanárokat kirúgni: bűn

Közben pedig a kormány már rég kiszámolta, hogy az új rendszerben mintegy 30 ezer pedagógussal kevesebb is el tudja látni a kiszabott feladatokat. Ne legyenek illúzióink: tanárok tömegét fogják elbocsátani. Az első körben jóval több iskolai jelenlétre kötelezték a tanárok, ha már többet vannak bent, többet is fognak dolgozni – olyanok helyett is, akik ezért válnak (papíron) feleslegessé. Ha valami, akkor ez már szintiszta matematika csak: ha kevesebb iskolában, de hosszabb ideig dolgoznak a tanárok, akkor vajon több vagy kevesebb tanárra van szükség?

Rabszolgák azért is, mert még erre a triviális matekpéldára sem hajlandó a kormány megadni a mindenki által tudott-sejtett választ. És rabszolgák olyan értelemben is, mint a mentő, a tűzoltó vagy az orvos: a munkájuk iránt érzett felelősségük sokkal nagyobb, mint egy hétköznapi munkavállalónak a ládagyárban. Az ő „munkaeszközük”, felelősségük a gyerek, és általa zsarolhatók. A tanár az utolsó utáni pillanatig sakkan tartható azzal, hogy hát hiszen akkor mi lesz a kicsikkel, akiknek most kéne megtanulni számolni, mi lesz a középiskolába készülő nyolcad-

kosokkal, és hogyan fognak leérettségizni, felvételizni az egyetemre a nagyok, ha a pedagógusok lázadnak. Amilyen könnyen előpattant pár éve a MÁV-nál a gördülő sztrájk (és amilyen könnyen átsiklik ma Gaskó István az igazságtalanságok fölé), annyira nehezen dönt úgy a pedagógustársadalom, hogy most ő lesz kemény.

Abba épp ezért soha nem is mernék beleszólni, hogy mikor kell egyként fellátni – igaz, ma már olyan idöket élünk, hogy sokakat felállítanak majd egyenként. De azt viszont hiszem, tudom, és kérem is a pedagógusoktól, hogy a nehezebb, sokkal hosszabb távon érvényesülő utat ne hagyják el: neveljenek a mai gyerekekből tisztességesebb felnőtteket azoknál, akik a mai tanárok sorsáról döntenek.

Ha így lesz, akkor egyszer talán újra lesznek közösségeink is. A megfizetett és megbecsült pedagógusok, akik szabadon és felelősen végezhetik a munkájukat, az egyenlő esélyekkel induló, az iskolát szerető diákok, valamint az oktatást és nevelést legfontosabb személyes és helyi ügyként támogató szülők és helyi döntéshozók közössége.

Velük és általuk lesz Magyarország is újra közösség.

(Ceglédi Zoltán, a Republikon Intézet vezető tanácsadója)

KONGRESSZUSON DÖNTÖTT JÖVŐJÉRŐL A PSZ

Kongresszust tartott a Pedagógusok Szakszervezete december 8-án és 9-én Budapesten. Ezen módosították az Alapszabályt és a Választási Szabályzatot, és a küldöttek tájékoztatást kaptak a sztrájkbizottsági tárgyalásokról. A tét nem volt kicsi, a küldötteknek arról kellett dönteniük, a Pedagógusok Szakszervezete működésében igazodik-e a civil törvény új előírásaihoz és a közoktatást irányító új rendszerhez, vagy vegetál, feléli a tartalékait és végül felmorzsolódik.

A nem kis tét nagy felelősséget tett minden kongresszusi küldött vállára. Habár a vitában összecsaptak az érvek, sorjázta a gondolatok, a helyzetjelentések, ám minden hozzászólásból érződött, minden megjelent küldöttnek a szervezet jövője a legfontosabb. Így a kétnapos vita után a kongresszus a jövőre szavazott, háromszoros többséggel megszavazta az alapszabály módosítását, és majdnem teljes egyetértésben – két ellenszavazat mellett – a választási szabályzat módosítását.

Ez azt jelenti, hogy a szervezet az átalakuló köznevelési rendszerhez, a közigazgatás szintereihez igazítja érdekvédelmi struktúráját, és ehhez megteremti a tisztségviselők megválasztásának lehetőségét is.

Ugyanakkor 2014. január 1-jéig mindehhez a gazdálkodás körülményeit is a szervezeti felépítés által kívántakhoz igazítják. Így az érdekvédelmi tömörülés eredményes érdekegyeztetési rendszert képes létrehozni.

A kongresszuson Galló Istvánné, a PSZ elnöke tájékoztatta a küldötteket a Pedagógusok Sztrájkbizottsága munkájáról, a tárgyalásokon eddig elért eredményekről.

A HÁROM CSAPÁS NAPJA

Közleményt adott ki a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEFE) november 27-én Varga László SZEFE-elnök aláírásával, amelyben az Országgyűlés előző napi ülésén törtétekről foglalnak állást. Erről azt írják, hogy az a „három csapás» napjaként kerülhet be a magyar parlamentarizmus történetébe.

Első csapás: a minimális szakmai egyetértés hiánya ellenére megszavazták a közoktatási intézmények állami fenntartásba vételéről szóló törvényjavaslatot.

Második csapás: a szakértői és a politikai tiltakozások semmi bevetélével elfogadták a választási eljárási törvényt, veszélyeztetve ezzel a szabad és demokratikus választásokat.

Harmadik csapás: a magyar történelem és parlamentarizmus legsötétebb korszakaira emlékeztető rasszista megnyilvánulás hangozhatott el érdemi helyszíni reakció nélkül a T. Házban.

A jelenleg működő »bólogató Országgyűlés« már arra sem képes, hogy az ülésteremben elhangzó, minősíthetetlen kijelentésekre reagáljon, tiltakozzon, politikusaink a parlamenti színjátéknak lassan a látszatát sem őrzik meg».

Hangsúlyozták, hogy számukra mindez elfogadhatatlan. Felhívták az Országgyűlést, a kormány figyelmét, hogy változtassanak a jogalkotás elfogadhatatlan módján, és határolódjanak el mindenfajta kisebbségellenes megnyilatkozástól.

Egyben kérték a köztársasági elnököt, hogy élve törvény adta lehetőségével, kezdeményezzen alkotmánybírói normakontrollt az elfogadott törvényekkel kapcsolatban.

MAGDI NÉNI

Magdi néni a pályafutását őrangyalként kezdte a negyedik polgáriban. Így nevezték azokat a végzős lányokat, akik a kicsikre vigyáztak. Az elsősök máter Tekeres, az angolkisasszonyok igazgatónője elé járultak, és kérték, hogy mindig a Magduska őrangyal vigyázzon rájuk. Így aztán Magdi néni megmaradt őrangyalnak.

Igazgatónő máternél kezdte a liceumot, és igazgató elvtárssal fejezte be a tanítóképző intézetet. Első-másodikosokat tanított egész pályafutása alatt. Sosem mondta, hogy fáradt, hogy nincs kedve. Az első munkahelyén 1952-ben kirándulni vitte a dózsavárosi szegény gyerekeket Budapestre, ahol még nem voltak soha. Kisvasúton utaztak, a Hősök terén meg motorverseny volt, nagyon élvezték a kicsik. Már az első gyermekét hordta a szíve alatt, és visszafelé a vonaton rosszul lett. De csodálatos emlék maradt a kiruccanás minden kis nebulónak.

Volt ő csapatvezető, még a saját helyettese is, amikor a kolléga kidőlt a munkából, de pénzt, azt soha nem kapott érte. Volt táborvezető is. Hétfvégén nem volt konyha, így aztán a tanító néni főztek: 80 tojást vertek fel villával a madártejhez, a patakban hűtötték (csak a Kőjál meg ne tudja). Vezette a reggeli tornát, énekelt is hozzá. Talán ezért, egy gyerekekkel készült interjúból tudta meg, hogy Csárdás-királynőnek becézték titokban a táborlakók. Mindig úgy élt, úgy viselkedett, hogy szem előtt tartotta, a tanulói bármikor megláthatják – mert hogyan várja el a gyerekektől a helyes magatartást, ha ő sem tartja be a szabályokat? Amikor jellemzést íratott magáról a kicsikkel, nem is volt más kifogás, csak az, hogy nincsen copfja.

Sok-sok diákja hol itt, hol ott bukkan fel, van köztük főorvos, tanár, vezető beosztású ember a szűkebb pátriában, de ő a gyenge

tanulóira emlékszik a legszívesebben, akik mindig köszöntik szeretettel. Azokra, akik becsületes munkával jó munkaezők, tisztas családapák-családanyák lettek.

Ha megkérdezed, mi a hitvallása, azt mondja, Isten szeretete legyen az arcodon, amikor először belépsz az osztályba. Becsületesség, empátia, sok-sok szeretet, türelem legyen a tanítóban, élje bele magát a gyermek gondolatvilágába, ne magából induljon ki. A legszebb nap az iskolában számára mindig az első az új osztályban, amikor először néz bele a ragyogó kék, zöld, barna, bársonyosan csillogó fekete szemekbe. Ez utóbbiak tulajdonosainak körében az a vélemény járta róla, hogy „a piros hajú tanár nénihez add a kisgyereket, mert az szereti a cigányokat”.

A lányai is pedagógusok lettek, mert, ahogy a kisebbik mondta, el sem tudja képzelni, hogy más legyen. Ekkor érte pályája legnagyobb csalódása. A gyermekeit nem vették fel a tanárképző kollégiumába, mert „magas volt a fizetésük” (a férje tanácsi dolgozó volt, pár száz forinttal túlhaladták a keretet). Albréletben laktak a szívvel-lélekkel dolgozó pedagógus lányai, és a kollégium előtt parkoltak a papíron nyomorgó „téesszés” gyerekek nagy családai autói. (Ismerős a kép?)

30 évig tanította az első-másodikosokat. Ekkor történt, hogy elsüllyedt a fiók mélyén az utasítás: legyen korrekciós osztály az iskolában – szeptemberben kapott

észbe az igazgató. Késő volt már új, szakértő tanerőt keresni, de, ugyebár, „itt van a mi Magdi nénink”! Így esett, hogy az 50. születésnapját Esztergomban, a tanítóképzőben, a vizsgabizottság előtt ünnepelte a korrekciós szakirányú képzés végén. 17 évig dolgozott a korrekciós osztályban. Ekkor, 67 éves korában ment nyugdíjba, bár tartott az unalomtól, hiszen a munkáját annyira szerette, neki nem csengettek ki az órák után sem. Virágot sokat kapott a nyugdíjba vonulás alkalmából, de pénzt, azt nem, éppen nem volt akkor sem. Az őrangyal letette hát a szárnyait, de nyolc dédunokája és az érkező kilencedik fölött szeretettel örködik ma is.

2012. október 16-án aztán megkapta a gyémántdiplomát, volt elegáns fogadás, beszédek, interjú is készült vele a városi tévében, de hogy, hogy nem, pénz ekkor sem járt a szép oklevélhez. Azt mondja, érezte ő a megbecsülést, csak azt a fránya anyagit, azt megint nem...

Unokája, komoly fiatalember, matematika-földrajz tanár szakra jár a pécsi tudományegyetemen. Az emelt szintű matematikaérettségit 98 százalékosra írta meg, száz ponttal lett jobb, mint a ponthatár... bárhova felvették volna reál szakirányon. Ha valaki erről kérdezi, azt feleli rá nevetve: náluk a pénz nem számít, csak taníthassanak – hiszen a vérükben van...

Király Ildikó

ÁLTALÁNOS ISKOLAI BEHÍVÓT KAPOTT A 105 ÉVES NÉNI

A rendszer „csupán” száz évvel tévesztette el az asszony születési dátumát...

Anna Eriksson
Kép: aftonbladet.se

A 105 éves svéd Anna Eriksson igencsak meglepődött, amikor a közelmúltban levelet kapott városának központi általános iskolájától, miszerint jövő ősztől iskolaköteles lesz, és ennek megfelelően helyet biztosítanak számára az egyik induló első osztályban.

Az iskolai behívót azért postázták neki, mivel a nyilvántartás szerint '07-ben született, azt azonban már nem jelezte a rendszer,

hogy nem 2007-ben, hanem száz évvel korábban, 1907-ben. A hibát végül az asszony lánya jelezte az iskolának.

Az idős hölgy egyébként humorosan fogta fel a történeteket, az iskola vezetősége pedig elnézést kért tőle, és ha már így alakult, meghívták egy kellemes beszélgetésre az iskolába a város legidősebb „elsősét”.

Nyolc utast mentett meg egy 21 éves diák

Egy bátor diák nyolc nyugdíjas utast húzott ki egy minibuszból, miután a gépkocsi belecsúszott egy befagyott tóba az oroszországi Cseljabinszkben.

A 21 éves Pavel Rogozin hazafelé tartott az iskolából, amikor a busz éppen a szeme láttára csúszott le a jeges útról a mínusz 15 fokos hidegben.

„A busz körülbelül öt vagy hat alkalommal pördült meg, mielőtt elkezdett volna süllyedni a jeges vízben. Bárki, aki ilyen helyzetbe került volna, mint én, bizonyára hasonló módon cselekszik” – mondta el Pavel. Ahogy a fiú a busz közelébe ért, körülötte is megrepedt a jég, azonban ez nem ijesztette meg, és kitartásának köszönhetően nyolc utast menekített ki a busz egyik betört ablakán keresztül. „Szerencsére a körülöttem lévő jég elég erős volt ahhoz, hogy megtartsa, így képes voltam segíteni az utasoknak még annak ellenére is, hogy a busz elkezdett süllyedni” – tette hozzá. „Ennek a fiatalembernek köszönhetően most nyolc ember menekült meg, akik a segítsége nélkül bizonyára már halottak volnának” – mondta el a rendőrség illetéke. *Forrás: Austriantimes*

AZ ETUCE BUDAPESTEN TARTOTTA SOROS KONGRESSZUSÁT

A magyarországi pedagógus-szakszervezetek Galló Istvánnét delegálták az ETUCE Végrehajtó Bizottságába

Az ETUCE, vagyis az Európai Oktatásügyi Szakszervezeti Bizottság Budapesten tartotta négyévente esedékes, választásokkal egybekötött konferenciáját (választásokkal egybekötött kongresszusát) november 26–28. között, mintegy 270 fő részvételével. Az ETUCE, az Oktatásügyi Internacionálé (OI) európai regionális szervezete 135 pedagógus-szakszervezetet, 12,8 millió pedagógust képvisel Európában. „Európa-szerte mi vagyunk a pedagógusok hangja” – mondta az ETUCE európai igazgatója, *Martin Römer*. Az ETUCE Végrehajtó Bizottságában országokként a pedagógusokat egy személy képviseli. A következő 4 éves ciklusban a magyarországi pedagógus-szakszervezeteknek fenntartott helyet *Galló Istvánné*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke tölti be.

A megnyitón a kőbányai Szent László Általános Iskola ének-zene tagozatos kórusa köszöntötte a résztvevőket. Az ülést Martin Römer nyitotta meg. Az ETUCE igazgatója elmondta, hogy az ETUCE OI-tagként most tartja első konferenciáját. A megjelentek az elmúlt három év munkájáról adtak számot, és kitűzték a következő négy év feladatait. A felszólalók hozzászólásaiból kiderült, a válság Európa-szerte érzékelhető, bár minden országban más és más mértékben hat az oktatásra. Az ETUCE célul tűzte ki, hogy fellépjen a válság okozta megszorítások ellen regionális és országos szinten is, fellépjen a közoktatás gyengítése ellen, és hatékonyan védje az ágazatban dolgozók érdekeit.

A kormányok semmibe veszik a szakszervezeti jogokat

A szakszervezetek fellépése annál is inkább fontos, mivel országainkban a lesza-

kadás egyre súlyosabbá válik. A válság azzal a veszéllyel jár, hogy a kormányok semmibe veszik a szakszervezeti jogokat, háttérbe szorítják a szakszervezeteket, törvényi akadályokat gördítenek munkájuk elé, de az is előfordul, hogy a szakszervezeti vezetőket bebörtönzik, mint például Törökországban. Az oktatásra szánt költségvetési tételeket egyre csökkentik, az oktatás finanszírozásába magántőkét vonnak be, és az is előfordul, hogy oktatási intézményeket privatizálnak.

Az ETUCE a szélsőjobb ellen

Az ETUCE komoly csatákat vívott a minőségi közoktatásért, a keresletnek megfelelő szakképzésért, a fiatalok jövőjéért. A felszólalók arra is emlékeztettek: az elmúlt évben a pedagógusok 20 országban sztrájkoltak, hogy megakadályozzák a megszorító intézkedéseket.

Galló Istvánné a Pedagógusok Szakszervezete által beterjesztett határozattervezetről szóló érvelésében arról beszélt, hogy a 2010-es kormányváltás az oktatásban államosítást, új tartalmi irányítást, új finanszírozást hoz, aminek célja, hogy a közoktatás még olcsóbb legyen. Az ebben a szférában működő négy szakszervezet október közepén sztrájkbizottságot alakított, a kormánnyal a tárgyalások még folynak.

Az ETUCE konferenciája a PSZ és a PDSZ által beterjesztett határozatot (lejjebb olvasható) – a szerk.) elfogadta, és Martin Römer igazgató *dr. Balog Zoltán* miniszternek átnyújtotta.

Az ETUCE vezetősége tájékoztatta a konferencia résztvevőit a magyar Országgyűlésben elhangzott szélsőjobboldali hozzászólásról. A konferencia úgy döntött, hogy a következő napon meghirdetett parlament előtti tüntetésen két küldöttel részt vesz. –mi-

* * *

HATÁROZAT: SZTRÁJKRA KÉSZÜLŐ MAGYAR PEDAGÓGUS-SZAKSZERVEZETEK

A PSZ és a PDSZ határozati javaslatot terjesztett az ETUCE (Európai Pedagógus Szakszervezeti Bizottság) budapesti konferenciája, illetve az Oktatási Internacionálé regionális konferenciája (2012. november 26–28.) elé, amelyet 2012. november 27-én fogadtak el.

Az ETUCE (Európai Pedagógus Szakszervezeti Bizottság) konferencia:

Megállapítja: a magyar pedagógus szakszervezetek elvárják a magyar kormánytól, hogy felelős döntésekkel, a magyar diákok, szülők, pedagógusok, az egész magyar társadalom jövője iránti elkötelezettséggel fogjon a közoktatás átalakításához;

Megállapítja, hogy a közoktatási rendszer teljes átszervezése és annak áterőltetése előtt a magyar kormány köteles konzultálni a pedagógus-szakszervezetekkel. Elfogadhatatlan, hogy az átalakítást a dolgozói érdekvédelem figyelmen kívül hagyásával, csak egy szűk politikai és gazdasági bennfentes csoport érdekeit figyelembe véve hajtsa végre;

Megállapítja, hogy a magyar pedagógus-szakszervezetek azért emelnek szót az elhibázott gazdasági intézkedések ellen, mert a közoktatás átalakításának árát a létszámleépítésekkel, a munkaidő terheinek megnövelésével nyilvánvalóan az ágazatban dolgozóknak kell majd megfizetniük;

Megállapítja, hogy Magyarországon a közalkalmazotti bértábla módosítására van szükség, és ennek keretében a pedagógus-szakszervezetek 2013. január 1-i hatállyal legalább az inflációnak megfelelő illetményemelést kérnek;

Az ETUCE-konferencia támogatja a PSZ és a PDSZ követelését, hogy a kormány a pusztán hatalmi érdekek alapján,

az ország gazdasági helyzetének figyelmen kívül hagyásával folyó közoktatási átalakítást annak törvényi és gazdasági előkészítetlensége miatt függessze fel;

Az ETUCE-konferencia szolidaritásáról biztosítja, és messze-menően jogos törekvéseikben támogatja a sztrájkkészültségben lévő magyar OI-tagszervezeteket.

Kis gyerekek nagy sikere a kongresszuson

Zengő vastappsal kísért, óriási elismerés fogadta a Kőbányai Szent László Általános Iskola Kicsinyek Kórusának és Csengettyű Együttesének előadását. Megérdemelt siker volt! *Turóczy Éva* tanárnő vezényletével igazi szívet-lelket melengető műsort mutattak be a gyerekek: *Ismeretlen szerző: Viva la musica!* dalával kezdett a Kicsinyek Kórusa, majd *Charpentier: Te Deum* adta elő a Csengettyű Együttes. A 2. osztályosok népi játékokkal léptek fel. Azután ismét a Kicsinyek Kórusa következett, előadásukban elhangzott *Szőnyi Erzsébet: Postaváró – kiszámolója*, *Bárdos Lajos: Pénteki Péter – norvég dallama*, a *Száguldó szánkó – lapp dallama*. *Nedljavov: Téli dalát* a Kicsinyek Kórusa és a Csengettyű Együttes együtt adta elő. Végezetül a Kicsinyek Kórusa *Kerényi György: A faragószerk nótájával* kápráztatta el a hallgatóságot, hogy aztán *Kovács Kolos: Kecsege* című művével zárják előadásukat.

ÁTALAKÍTÁST JAVASOL AZ OKTATÁSBAN AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG

Az oktatás újragondolására vonatkozó stratégiát mutatott be november 20-án az Európai Bizottság annak érdekében, hogy a munkaerő kínálata a jövőben jobban megfeleljen a kereslet igényeinek. A bizottság azzal érvel az oktatás átalakítása mellett, hogy miközben az európai fiatalság körében 23 százalékos a munkanélküliség, addig szerte a kontinensen mintegy kétmillió állás betöltetlen. A brüsszeli testület szerint a helyzetet tovább rontja, hogy a válság miatt spórolni kénytelen országok az oktatástól is elvonnak forrásokat.

„Ez nem csak pénzkérdés. Bár vitán felül áll, hogy több pénzt kellene az oktatásra fordítani, az is világos, hogy az oktatási rendszerek korszerűsítésre szorulnak, hogy rugalmasabbak legyenek, és megfeleljenek a mai társadalom valódi igényeinek” – jelentette ki Strasbourgban tartott sajtótájékoztatóján Andrulla Vasziliu, az Európai Bizottság oktatásért felelős ciprusi tagja, amikor a bizottság stratégiáját ismertette.

Kezdeményezőképeséget kell tanítani

A stratégia alapvető változásokat sürget az oktatásban, amelyek nem arra összpontosítanak, hogy mennyi időt töltenek a diákok az iskolapadban, hanem arra, hogy milyen képességeket sajátítanak el az iskolában. A brüsszeli testület szerint javítani kell az alapvető írás-olvasás-számolás képességét is, de a diákoknak emellett a vállalkozó- és kezdeményezőképeséget is meg kellene tanulniuk.

A bizottság ismerteti, hogy jelenleg szinte minden negyedik európai, mintegy 73 millió ember csak alapszintű oktatást végzett, a 15 évesek ötöde nem tud megfelelően írni és olvasni, öt tagállamban pedig 25 százaléknál is többen nem tudnak megfelelően olvasni. A közlemény külön kiemeli Romániát és Bulgáriát, ahol a 15 évesek 40, illetve 41 százaléka küzd olvasá-

si gondokkal, de a bizottság adatai szerint az unió leggazdagabb tagállamaiban, így Luxemburgban vagy Ausztriában is 25 százalék körüli ez az arány. A bizottság 2020-ra azt is szeretné elérni, hogy az iskolába induló gyerekeknek több mint 90 százaléka ki is járja az iskolát. A testület rámutat, hogy Spanyolországban nagyjából négy iskola-kezdőből csak három végzi is el iskoláit.

A testület által bemutatott stratégia értelmében nagyobb hangsúlyt kell fektetni az alapvető képességek fejlesztésére, emellett fejleszteni kell a vállalkozói és informatikai, infokommunikációs képességeket. A bizottság új mércét állítana fel a nyelvtanulás előmozdítása érdekében; eszerint 2020-ra minden második 15 éves európainak legalább egy idegen nyelvet kellene ismernie, és négyből háromnak második nyelvet is tanulnia kellene. Jelenleg uniós átlagban egy idegen nyelven a 15 éves európaiak 42 százaléka beszél, míg 61 százaléka tanul egy másodikat is. A testület előrejelzései szerint 2020-ban az állások harmadának betöltéséhez felsőfokú végzettségre lesz szükség, és csak a munkahelyek 18 százaléka lesz elég az alapszintű végzettség.

Világ színvonalú szakképzés a cél

A bizottság azt is szeretné elérni, hogy az

oktatás szorosabban együttműködjön az üzleti szférával, emellett befektetéseket sürget annak érdekében, hogy az európai szakképzés világ színvonalú legyen, és jobban elterjedjen a munkaalapú tanulás.

A brüsszeli testület stratégiájában sürgeti, hogy a lehető legjobban ki kell használni a technológia adta lehetőségeket, elsősorban az internetet az egyetemektől a szakiskolákig. Az uniós intézmény szerint ezeket a reformokat jól képzett, motivált és vállalkozó szellemű tanároknak kell végrehajtaniuk. A bizottság emellett külön is kiemeli, hogy a tanároknak saját képességeiket is rendszeres képzéssel folyamatosan fejleszteniük kell.

A testület kiemeli, hogy a befektetett összegek legnagyobb megtérülésének érdekében az oktatási beruházásokat célzottan kell megvalósítani, ezért a bizottság vitát javasol az oktatás finanszírozásáról mind uniós, mint tagállami szinten. Egyúttal a köz- és a magánszféra együttműködését is szorgalmazza a brüsszeli testület, amely a magántőke és az állam szerepvállalásának ötvöztetésével látja biztosítottak az innováció megvalósulását, valamint az oktatás és az üzleti szféra közti szinergiák optimális kihasználását.

Forrás: MTI

MAI GYEREK

Csütörtök. Ugyanolyan nap, mint a többi. Reggel 8 óra előtt fél órával érkezem az iskolába. A 8. d osztály egyik tanulója áll a tanári előtti folyosón. Zsolt. Amolyan mai gyerek. Talán már kapunyitás óta ott álldogálhat. A szülei elváltak, anyukája hajnalban jár dolgozni a gyárba. Ma valahogy kedvet érek, hogy beszélgessek vele. Mikor közelítek hozzá, hangosan köszön, majd fejét megemelve felém villantja az orrában lévő testékszert. A lábán térdig érő, vastag, fekete bőrbakancs, kopott farmer, melynek zsebéből ujjvastagságú lánc lóg ki, felső testét pedig – a hűvös folyosó ellenére – sötét póló borítja, amelynek feliratából csak a „PICSA” szót tudom kibetűzni. Haját ma reggel – szokásától eltérően – nem zselézte be,

talán túl cifrának találta a már amúgy is félig vörösre befestett hajszerkezetet.

Beszélgetésünket a tanulmányi helyzettel kezdem, ám mikor látom, hogy ezt a témát kár is lenne feszegetni, a hétköznapiakra terelem a szót. Zsolt őszinte gyerek. Őszintén vall azokról a cimboráival eltöltött bulikról, az „egyik jön a másik után”-lányokról, az alkoholról, sőt kérdésemre még azt is bátran bevallja, hogy rendszeresen drogozik. Először technocollal kezdte, ám mivel attól gyakran megfájdult a feje, ma már nem adja alább egy füves ci-

ginél. Gondolkodom, hogyan győzhetném meg arról, hogy ez az életmód rendkívül káros. Az iskolában tartottak már több „drog-prevenációs” órát, és mára már mindenki számára közhelyesen hangzik: a tiltott gyümölcs tud lenni a legedesebb. Mégis, mikor Zsolt előtt állok, csak újabb és újabb közhelyek jutnak eszembe, és megáll bennem a szó. Aztán megszólal a jelzőcsengő: tíz perc múlva kezdődik az első óra. A gyerekek bemennek a termeikbe, a folyosó elcsendesedik. Zsolt elővesz a zsebéből egy csokit, és miközben annak csomagolását a szemetes kosár mellé dobja, felém int: „Kell a kalória!” Majd utolsóként ő is beballag az osztályába.

A tanári asztalán egy tálkában húsvétről maradt csokitajások várnak rám. Szemezek a fényes csomagolásukkal. Durván kibontok egyet, és mikor megízlelem, eszembe jut Zsolt, a szülei, a drogok, a történelemóra, és azt gondolom: „Bizony, kell a kalória!”

Holczer Gábor igazgató
Német Nemzetiségi Általános Iskola,
Városlőd

SZÜKSÉGES? MUSZÁJ!

Gondolatok a tanulók érdekképviseléséről

2011 végén új szakképzési törvény született (módosult is már, sőt jelenleg is szerepelnek ilyen javaslatok a parlament előtt). Jogszabályok sora jelent/jelenik meg. Legújabbán az a kormányrendelet, mely meggyenként szabja meg, hogy 2013. szeptember 1-jétől milyen szakképzések indulhatnak. Persze hiányoznak még döntések, például szakmai és vizsgakövetelmények, de a felnőttképzési törvényre is várni kell. Az intézkedések zöme 2013. január 1-jétől lépett hatályba.

Ezzel párhuzamosan zajlik az intézményrendszer átalakítása. (A köznevelési intézmények, a szakképzések is, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartósága alá kerülnek, átszervezik a TISZK-eket stb.) Koncentrálódnak, és egyben szűkül az iskolai rendszerű szakképzési kapacitás. Az Országos Képzési Jegyzék jelentősen csökkentette a választható szakmák számát. A gimnáziumi, a szakközépiskolai és a szakiskolai beiskolázási arányok változtatása ellenére várhatóan csökken az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevők száma, többek között a 16 éves tankötelezettségi korhatár életbelépése miatt.

A változások drasztikusak, és a képzési rendszer minden résztvevőjét érintik. Érintik a pedagógustársadalmat, a gazdálkodó szervezeteket, a külső gyakorlóhelyeket és persze a szülőket. Leginkább azonban a szakképzésben tanulókat, kiemelten a szakiskolai tanulókat.

Kérdés, milyen előjellel?

Szívesen írnám, hogy pozitív előjellel. Az azonban már most látható, prognosztizálható, hogy nő a kiszolgáltatottságuk. Minimum az átmeneti időszakban, amíg az új rendszer be nem áll, az új utak be nem járatódnak.

Hogy mégse tűnjek előítéletesnek, most csak azt mondom: fel kell mérni a helyzetet, az új helyzetben azonosítani, tudatosítani a veszélyeket, a várható problémákat, és védelmet kell kiépíteni ezekkel szemben.

Általában is szükséges ez, de itt és most különösen. Azért, mert – és ezt mindnyáján tudjuk – a középfokú szakképzésben kulminál a hátrányos helyzet, a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési és magatartási nehézségek sora. A tanulók számára – a szakképzési törvény módosításával már a 9. osztálytól! – megszűnik az iskolai védett környezet. Tanulmányi idejük alatt is a felnőtt munkavállalókra vonatkozó szabályok sora, a munka törvénykönyve igazgatja majd életüket.

Ezért is fontos a pályaaorientáció, a szakmaválasztás, a tanulói utak segítése. A lemorzsolódás elkerülése érdekében szembe kell nézni például a lakó- és a képzőhely közötti ingázás, a szűkös kollégiumi kapacitás okozta gondokkal, a gyakorlóhely-keresés nehézségeivel, a duális szakképzés pedagógiai kihívásaival (pedagógiai végzettség nélküli tanárok, okta-

tók), a beiskolázás esélyegyenlőséget érintő anomáliáival, az előzetes tudás beszámíthatóságának (gyakorlatilag) megszűnésével, a szakiskolai kerettantervekben rejlő feszültségekkel, és hosszan folytathatnám még a sort.

A szakiskolai kerettantervekről azonban mégis néhány további szót! Az osztályfőnökökre elképesztő felelősséget és terheket rónak. Valószínűleg polihisztoroknak kellene lenniük. Nekik kellene pótolniuk a heti öt-hat közismereti óra okozta műveltségi hiányokat. Bár ígérek speciális tankönyveket, új módszertant, interneten elérhető tanulói segédleteket, no de mégis!

Korábban sokan hangoztatták az elmúlt években megszilárdult kétéves szakiskolai oktatás/képzés zsákutca jellegét. Kérdezem, ezt az új (rég!) hároméves szakképzést minek fogjuk nevezni? Csak nem a zsákutca feloldásának? Vessük vigyázó szemünket a szakképzést követően megszerezhető érettségi rejtelmes ígéretére, valamint a szakközépiskola és a szakiskola közötti átjárhatóság lehetőségének megszűnésére!

Ezek a problémák a szakképzésben benn lévők és a szakképzésbe majdan belépők számára még nem láthatók, és – sajnos – valószínűleg később sem lesznek nyilvánvalók. Pedig érdekeket keményen érintenek, és – bizony – sértenek is. A tanulók érdekeit!

De ki foglalkozik ezekkel az érdekekkel?

A szakképzési törvény csak az országos és megyei érdekegyeztetéssel foglalkozik. Eszerint a szakképzés országos stratégiai kérdéseinek érdekegyeztetése a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács és a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács között valósul meg. A tanulók érdekei (főleg az egyéni és csoportos érdekek) ezen a fórumon nem merülnek fel. Fel sem merülhetnek, hisz az utóbb megnevezett, 20 főben meghatározott tanács tagjai között csak egy a szakképzés területén működő szakmai társadalmi szervezet, és szintén egy a szakképzésben érdekelt civil szervezetek által javasolt személy. Ők biztosan nem a tanulói érdekek képviselői lesznek! Az országos alatti szintek pedig a törvény szintjén a ködbe vesznek. Hiába! Messziről és felülről nehéz!

Hát akkor ki és hol lássa el az érdekképviselést? Ki végezze ezt a munkát?

Kézenfekvő! Maguk az érintettek! Nekik kell tömörülniük, megszerveződniük!

De képesek lesznek erre? Hisz a 14. életévüket épp hogy betöltők lépnek be a szakképzésbe! Igen! De ha a munkára, ha a felnőtt követelmények teljesítésére képesnek tekintjük őket, akkor érdekeik felismeréséhez és képviseléséhez is fel kell nőniük! Különben is! A szakképzésben részt vevők több évjáratot képviselnek. A gyerekkorból most kilépők mellett ott vannak a felnőtt korba belépő 18 évesek és a huszonévesek is. Érintettek és érdekeltnek lehetnek a szerveződésben a felsőfokú szakképzésben, a felnőttoktatásban és a felnőttképzésben tanulók is. És segíthetjük is őket! Tanárok, szakoktatók, szülők, idősebb munkavállalók. És nem utolsósorban a szakszervezetek!

Ez utóbbi megjegyzés felveti a következő kérdést: milyen szervezeti kereteket igényel ez az érdekképviselés? Sokan közbevetethetik: kérdés ez? Hisz ott vannak a szakszervezetek tanulói szervezetei! No és a diákönkormányzatok!

Valóban! Voltak és vannak ilyen szerveződések, de nézzük meg őket közelebbről!

A tanulók tradicionálisnak nevezhető szakszervezeti szerveződéseihez – főleg formális működésük miatt – az elmúlt évtizedekben sok ellenérzés tapadt, a rendszerváltást követően pedig – a szakmai gyakorlat iskolába szorulásával párhuzamosan – többségük elsorvadt. A megmaradt szervezettsége elenyésző.

A „felnőtt” szakszervezetek – különböző intenzitással és hozzáértéssel – ugyan mintha ma is éreznék a tanulók szervezésének fontosságát (alapszabályaikban többnyire hivatkoznak is erre), de nem a tanulók speciális érdekeinek képviselése, védelme, hanem az utánpótlás biztosítása miatt teszik ezt.

A tanulói szakszervezetek helyét, feladatát átvehették volna a diákönkormányzatok. Ezek azonban az általános tanulói jogokkal és kötelességekkel foglalkoznak. Nem alakult ki a szakképzés területén jelentkező speciális tennivalók iránti figyelmük, fogékonyságuk. Még a szakképző intézményekben sem. Ráadásul a diákönkormányzatok intézményi szinten működnek, a nemzeti köznevelésről szóló törvény ezt meg is erősítette.

(Folytatás a 15. oldalon)

NYOLC PEDAGÓGUS A TERMÉSZETTUDOMÁNYÉRT

Lezajlott a tizenkettedik Rátz Tanár Úr Életműdíj-átadó

A Magyar Tudományos Akadémián november 21-én adták át az idei Rátz Tanár Úr Életműdíjakat. Az Ericsson, a Graphisoft és a Richter Gedeon Nyrt. által létrehozott Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért 2001 óta ítéli oda a Rátz Tanár Úr Életműdíjat, amely mára a hazai természettudományos oktatás és egyben a közoktatás egyik legrangosabb elismerése lett.

A személyenként 1,2 millió forintos díjat évente annak a két-két matematika, fizika, kémia és 2005 óta biológia szakos tanárnak ítélik oda, aki kimagasló szerepet tölt be tárgya népszerűsítésében és a fiatal tehetségek gondozásában. A három vállalat ezzel az elismeréssel járul hozzá a magyarországi természettudományos oktatásban végzett tanári munka rangjának, erkölcsi és anyagi megbecsülésének növeléséhez.

„Hogy ne csak a világhírű tudósok, hanem tanáraik nevét is ismerjük...” – így szól a Rátz Tanár Úr Életműdíj mottója. Mikor világhírű, magyar származású tudósainkkal büszkélkedünk, kevés szó esik ta-

náraikról. Rátz tanár úr a legendás Fasori Gimnázium tanára volt és többek között *Neumann Jánost* és *Wigner Jenőt* is tanította. Az alapítvány az ő nevét választotta, hogy adózzon nagy múltú és kiváló oktatási kultúránk előtt, és méltányolja azon pedagógusainkat, akik ma is áldozatos szakmai munkájukkal és kiemelkedő eredménnyel képzik a jövő tehetségeit.

2012. díjazott tanárai

Dr. Kovács László (fizika) – Nagykanizsa, Batthyány Lajos Gimnázium
Ősz György (fizika) – Ács, Jókai Mór Általános Iskola

Pogács Ferenc (matematika) – Budapest, Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Róka Sándor (matematika) – Nyíregyháza, Nyíregyházi Főiskola

Dr. Harka Ákos (biológia) – Tiszafüred, Kossuth Lajos Gimnázium

Dr. Borhidi Attiláné (biológia) – Budapest, ELTE Apáczai Csere János Gyakorló-gimnázium és Kollégium

Dr. Forgács József (kémia) – Debrecen, Vegyipari Szakközépiskola

Prókai Szilveszter (kémia) – Szeged, Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium

SZÜKSÉGES? MUSZÁJ!

(Folytatás a 14. oldalról)

Márpedig ezek a feladatok, ügyek intézményi szinten nemigen intézhetők.

A szakképzésben tanulók hatékony érdekképviselőnek, érdekvédelmének hiányosságai eddig is, de most különösen égetőek. A fentiek talán rámutattak arra, hogy a helyzet új megoldásokat igényel.

Véleményem szerint új szervezeti keretekben kell gondolkodni. A szakképzés új rendszerében, a kialakuló új körülmények, feltételek közepette a tanulói érdekek karakteresebbé váltak/válnak, képviselőiknek, védelmüknek is karakteresebbé kell válniuk.

A szakképzésben részt vevők érdekei nem kezelhetők a közoktatási rendszeren belül. Az új szerveződést a gazdálkodó (még a szakképzésben feladatot vállaló) szervezeteken is kívül kell helyezni. Sőt a „felőtt” szakszervezetektől is független kereteket kell kialakítani. Szerintem a szakszervezetek által segített, de önálló és – ami szintén fontos – egységes szervezetre van szükség. Ma Magyarországon a szakszervezeti mozgalom széttagolt. A szakképzésben tanulók érdekei azonban – legalábbis most és közep-távon – homogének, közösek.

Új szervezetre van szükség. De kire hárul az első lépések felelőssége? Előbb a „felőtt” szervezetektől való függetlenséget javasoltam. Ide most mégis azt írom: a szakszervezeteknek kell e lépéseket megtenniük. És ki kezdeményezzen? A Pedagógusok Szakszervezete!

Miért? Mert mi, pedagógusok vagyunk legközelebb a fiatalokhoz, mi látjuk, érezzük leginkább gondjaikat, és azt, hogy tenni kell érdekükben. Nekünk van ehhez megfelelő felkészültségünk és szervezőerőnk.

Javasolom, hogy a tanulói érdekképviselőt kérdéseinek exponálása, az álláspontok egyeztetése céljából szakszervezetünk hívjon össze konzultációs fórumot.

Szükséges? Muszáj!

dr. Köpf Lászlóné

Kassai Franciska

BARLAY VALI SZÍNÉSZNŐ BARÁTNÓM EMLÉKÉRE

Valikám, te tanítottál engem verset mondani. Olyan árva vagyok nélküled, édes, anyai barátnóm! Azóta, mikor verset tanulok, magam elé képzelek. Te mit szólnál hozzá? Miközben hallgatom a kazettán a hangodat, szemem előtt felrémlik a kis szobád, ahogy ülsz a karosszékekben az állólámpa alatt. A tanóra után el is beszélgettünk erről-arról. Meséltél néha a pályádról, élményeidről. Előfordult, hogy olykor még egy üveg sort is hoztál nekem a szomszédasszonnyal, mert a kedvemben akartál járni. Az óra után aztán örömmel megittam, s közben csevegtünk még egy kicsit. Én pedig vittem neked apró ajándékokat, teát, kávé s egyebet.

Amikor telefonon megbeszéltük a legközelebbi találkozónk időpontját, mindig azt mondtad: ne hozz semmit, csak gyere. Szeretted tanítani, felélénkültél tőle, úgy érezted, szükség van rád. Aztán egyre betegbb lettél. Emlékszem, egyszer a karodnál fogva vezettelek ki a mosdóba, s éreztem, hogy szegény szíved úgy verdes, mint egy kismadár. Ha kimerült voltál, és én simogattam a homlokod, így szóltál: jaj de jó varázslatos kezed van.

Szegénykém, csak a körfolyosóra jártál sétálni a botoddal. Panaszkodtál, hogy napokig nem cseng a telefonod, senki nem keres. A szomszédasszonyod ment a boltba, ha vásárolni kellett, s intézte az egyéb ügyeidet is. Kis lakásod később ráhagyta hálából. Egyszer azt mondtad, hogy szívesebben laktál szociális otthonban, de a nyolcvanéveseknek is öt év a várakozási idő. Különben is, az már a halál előszobája – tetted hozzá.

Amikor utoljára voltam a lakásodon, távozásomkor rám néztél szomorúan, és azt kérdezted: hát elhagysz? Igen, megyek, Valikám, feleltem. Erre megállítottál, s lemondó hangon újra kérdezted: hát elhagysz? Érezted, hogy nem sok idő van hátra. Az évek során sokszor kórházba kerültél, ahol felerősítettek, visszahoztak az életbe. Ott is meglátogattalak. Örültél nekem nagyon, s a szobatársaknak is elmondtad, hogy én művésznő vagyok, a te tanítványod. Ha igazán jól voltál, ragaszkodtál hozzá, hogy a kórházban is tanuljunk. Boldogan magyaráztál, gyógyító volt neked a tanári szerep. Mindig megijedtem, hogy nem jössz ki a kórházból egyszer, s mindig meg is könnyebbültem, mikor újra a lakásodra mehettem.

De az utolsó eset más volt. A szomszédasszonyod hívott fel, hogy Vali néni meghalt.

EÖTVÖS JÓZSEF-EMLEKPLAKETT KITÜNTETÉSEK

Idén is átadta a Pedagógusok Szakszervezete az Eötvös József-emlékplakettet. A kitüntetést ezúttal a győri Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium, a Bocskai István Általános Iskola és AMI Sárándi Kossuth Lajos Általános Iskola, valamint a székesfehérvári Széna Téri Általános Iskola PSZ-alapszervezete kapta meg.

Az Eötvös József-emlékplakettet a Pedagógusok Szakszervezete 2000-ben alapította. A kitüntetéssel a települési önkormányzatokat, illetve a jól működő PSZ-szervezeteket, intézményeket ismeri el.

Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium, Győr

Az intézményben hosszú ideje magas a szakszervezeti tagok száma annak ellenére, hogy számtalan átszervezést, leépítést kellett elszervezniük. Szívesen vannak együtt, közös programokat szerveznek, tapasztalatcserékre is elmennek más intézményekhez. Nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a rászorultakon segítsenek, komolyan veszik a segélyek kiosztását, foglalkoznak a gyesen, gyeden lévő kismamákkal, de az intézményből nyugdíjba vonult kollégákról sem feledkeznek meg. Jó kapcsolatot ápolnak az igazgatóval, és igyekeznek a dolgozók érdekében előnyös egyezséget kötni a szakszervezet részéről.

Bocskai István Általános Iskola és AMI Sárándi Kossuth Lajos Általános Iskolája

Hosszú évek óta az alkalmazotti létszám több mint 90%-a PSZ-tag. Rendszeresen részt vesznek a települési szintű érdekegyeztetésen (sikeresen). Az országos megmozdulásokon és tüntetéseken mindig jelen vannak. Kapcsolatot tartanak a nyugdíjas kollégákkal és a gyesen lévő kismamákkal. Pedagógusnapon és az idők hónapja alkalmából is köszönteni szokták őket. Közösség-összetartó megmoz-

dulásaik, alkalmak is többször vannak a tanév folyamán, pl. közös kirándulások, névnap megemlékezések. Az utánpótlásról is igyekeznek gondoskodni. Az újonnan alkalmazásba álló munkatársakat igyekeznek tagjaik sorába beszervezni.

Széna Téri Általános Iskola PSZ-alapszervezete, Székesfehérvár

Az intézmény 2013-ban éli meg alapításának 75. évfordulóját. Ez alkalommal városának 2013-as Emlékévi programjaihoz szorosan kapcsolódó rendezvénysorozatot tart, amely csak a nevelőtestület és a teljes dolgozói kollektíva összefogásával valósulhat meg. Ez a szemlélet jellemzi a Széna Téri teljes alkalmazotti közösségét. Példaértékűnek tartják az összefogás többszintűségét. Összefognak a dolgozók az intézmény működtetésének érdekében, összefognak a rendezvények megtartásának érdekében (tornaterem-karbantartási munkák, udvari játékok felújítása, ünnepek stb.). A nevelőtestület között a különböző korosztályok egymástól való tanulási képessége magas fokra emelkedett. Ebben az intézményben a nemzedékek közötti párbeszéd nem szlogen. Ezeknek a céloknak az aktív megvalósítója, kivitelezője a PSZ-alapszervezet. A gyesen, gyeden dolgozók gyermekeinek Mikulás-csomagot, karácsonyi ünnepséget szervez. Részt vállal a szakmai kirándulások, rendezvények szervezésében, megvalósításában. Figyelemmel kíséri a beteg kollégákat, gondoskodik azok információval való ellátásáról is. Az iskola nagyszámú nyugdíjas pedagógussal rendelkezik, akik főleg a

szakszervezeti tisztségviselő segítségével évente több alkalommal találkoznak aktív pedagógustársaikkal. A városban működő Szakszervezeti Nyugdíjas Pedagógusok Alapszervezete több évtizede az intézményben tartja heti rendszerességgel foglalkozásait, ingyen használva az intézmény infrastrukturáját. Nagyon otthonosan érzik magukat az idejárt idősebb kollégák, hisz ez évben az iskola tanítói tartottak a nyugdíjasoknak interaktív táblabemutatót. Az intézmény pedagógus-alapszervezete itt is nagyon odafigyel a kölcsönös információáramlásra, ezért az iskola rendezvényeire, kiállításaira is meghívót kapnak a nyugdíjas-alapszervezet tagjai. Az iskola vezetésével rendszeres a kapcsolat, az információátadás. A hatékony, magas színvonalú munka érdekében kölcsönös tisztelettel fog össze az érdekvédelmi szervezet és a vezetőség. Mindkét részről kölcsönös törekvés van arra, hogy nyugodt, kiegyensúlyozott, a gyermekek érdekeit szolgáló, a város életében részt vevő pedagógiai tevékenység zökkenőmentesen valósuljon meg. Ennek eredménye, hogy a Széna Téri Általános Iskola stabil tanulói létszámmal, jó beiskolázási mutatókkal, hatékony gazdálkodást végző intézményként működik Székesfehérvár területén. A fenti alapszervezet példa lehet arra, hogyan valósul meg az együtt gondolkodás kölcsönös bizalom mentén a magasabb színvonalú munkavégzés érdekében. Úgy, hogy az alapszervezet évek óta stabil létszámmal, de folyamatosan megújulva, megfiatalodva végzi érdekvédelmi tevékenységét.

Tisztelt Előfizetőnk!

Amennyiben a 2013. évben is szívesen olvasná a Pedagógusok Lapját, szíveskedjék az alábbi megrendelést faxon **(06-1-322-8464)**, e-mailen (**pedlap@pedagogusok.hu**) vagy postán **(1068 Budapest, Városligeti fasor 10.)** visszaküldeni.

Éves előfizetési díj: bruttó 4500 Ft; féléves előfizetési díj: bruttó 2250 Ft.

Megrendelem a Pedagógusok Lapja című újságot példányban

2013. január 1-jétől **EGY ÉVRE** **FÉL ÉVRE*** (*a megfelelőt kérjük aláhúzni)

Számlázási cím:

Postázási cím:

Fizetés módja: **CSEKKEN** **ÁTUTALÁSSAL*** (*a megfelelőt kérjük aláhúzni)

A megrendelés alapján:

- csekket küldünk, majd erről utólag számlát,
- átutalás esetén előbb számlát küldünk.

Az előfizetési díj beérkezését követően a megadott cím(ek)re postázzuk a lapot.

Pedagógusok Lapja Szerkesztősége

A leginkább rászorulóknak álmai valósulhatnak meg

Öt, az ország leghátrányosabb helyzetű kistérségeiben lévő iskolában idén az Erzsébet-utalvány brikett segítségével jelentős mértékben kerül kevesebbe majd a fűtés. Az így megspórolt költségek összegének már mindenhol megvan a helye.

A Nemzeti Üdülési Szolgálat Kft. évente körülbelül 70 tonnányi Erzsébet-utalványt semmisít meg. Az ország 47 leghátrányosabb helyzetű kistérségében működő oktatási intézményeknek szóló pályázatot szeptemberben írta ki a forgalmazó.

A szeptemberben meghirdetett Erzsébet-utalvány brikettpályázattal olyan tanintézmények jutottak támogatáshoz, ahol igen magas a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Már a meghirdetés másnapján számos pályázati adatlap érkezett, a legtöbb Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből. A fűtőanyagot végül öten nyerték el a beérkezés sorrendjében: a Békés megyei Zsadányi Református Általános Iskola, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található vajdácskai Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda, az ózdi Csépanyi Általános Iskola, a vilmányi II. Rákóczi Ferenc Körzeti Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei pusztadobosi Általános Iskola és Óvoda.

Lesz helye a megspórolt pénznek

Az Erzsébet-utalvány brikettel megspórolt összeget várhatóan tanterem-felújításra és taneszközök beszerzésére fordítjuk – mondta *Kovácsné Letanóczy Anna*, a Csépanyi Általános Iskola vezetője, amikor az ózdi intézmény október végén elsőként átvette az elnyert támogatás első részletét, az öttonnányi briketthengert. – Tudatosan kerestük, miként tudjuk csökkenteni fűtési költségeinket – tette hozzá az igazgatónő –, így találtunk rá az Erzsébet-utalvány honlapján a Nemzeti Üdülési Szolgálat Kft. kiírására. A Zsadányi Református Iskola is az interneten keresztül értesült a pályázatról. *Eszenyiné Fábián Ildikó* intézményvezető úgy látja, óriási lehetőség volt, hogy jelentkezhettek, és nagyon örülnek a fűtőanyagnak. – Picit nagyobb lesz a mozgásterünk – fogalmazott az igazgatónő. Terveik szerint a fennmaradó összeget a napi oktatást segítő taneszközök, könyvek vásárlására vagy kirándulásra fordítják. Álmuk egy zeneterem kialakítása, amelynek megvalósításához így közelebb kerülhettek.

Az Erzsébet-utalvány forgalmazója, a Nemzeti Üdülési Szolgálat Kft. a szállítás költségeit vállalva, térítésmentesen juttatja el az Erzsébet-utalvány briketteket minden nyertes oktatási intézménybe. Így a pusztadobosi Általános Iskola és Óvoda 10, a vajdácskai Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda 25, a Zsadányi Református Általános Iskola 12, az ózdi Csépanyi Általános Iskola 15, a vilmányi II. Rákóczi Ferenc Körzeti Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda 8 tonna papírhulladékból préselt tüzelőanyagot vesz át idén télen.

Novembertől Erzsébet-utalványban kapják a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a rászorulóknak

Természetbeni támogatásként, Erzsébet-utalványban kapja több mint 600 ezer gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt 2012 novemberétől.

A természetbeni juttatás célzottan csak készétel, tanszer és ruházat vásárlására használható, a támogatottak így azt – szándékaink szerint – kizárólag gyermekükre fordíthatják.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, amelyet korábban pénzben kaptak a rászorulóknak, évente két alkalommal adható.

Az 5800 Ft-os támogatást az arra jogosult családok – mintegy 600 000 gyermek – idén novemberben először már teljes egészében Erzsébet-utalványban kapják.

A támogatás igénylési feltételei nem változtak, a kérelmeket továbbra is a szülő lakcíme szerinti polgármesteri hivatalnál kell benyújtani, azokról a jegyző dönt. Az utalványok igényléséről és a jogosultakhoz juttatásáról szintén a települési önkormányzat jegyzője gondoskodik.

Az utalványok igénylésével kapcsolatos technikai teendőkről a Nemzeti Üdülési Szolgálat (NÜSZ) valamennyi települési önkormányzatnak részletes tájékoztató anyagot küldött a múlt hónapban. A tájékoztató anyagok elérhetők a www.erzsebetutalvany.hu oldalon.

Balogh József

Karácsony

Karácsony fényei, éjjetek,
komorak úgyis az életek.
Betlehem melege, légy velünk,
amikor végtelenül szenvedünk.
Csillagod mutasson fény-utat,
virrasszon hősínű álmokat.
Vigyázzon népekre mindenütt,
küldjön a világnak friss derűt!
Örködj szegények sóhaját,
szép legyen, akár egy rózság.
Karácsony fényei, jöjjetek,
szívünket békesség töltse meg.
Szeretnénk boldognak látszani,
s lehetnénk egymásnak társai.
Názáret, Jézusunk városa,
akinek szalma volt vánkosa,
pásztorok jöttek és királyok,
hinni egy megváltott világot.
Gonoszak Heródes tettei,
hatalma hiába volt neki:
Istennek ellenére nem tehet
az, aki embernek vétetett.
Menekült csendben a Szent Család,
s nem tudták kőszívű katonák
József és Mária merre jár,
hármukat Egyiptom várta már.
Órangyal vigyázta útjukat,
s kísérte hangtalan hódolat.
Erőszak akkor sem győzhetett,
szeretet védte a kisdedet.
Ez ment meg talán most minket is,
s megóvjá azt, aki benne hisz.

Ahogy a jászolnál térdelünk:
Betlehem, világíts, légy velünk,
s örökkön-örökké-Karácsony,
te örködj mindig a világon!

Dávid László

A szeretet háza

Szeretni nem annyi, hogy nem gyűlölök mást.
A szeretet ennél sokkal, sokkal több.
Nem a világot kell ölelve fogadni,
hanem magunkat kell megszeretni előbb.

Szeretni a testet, lelkemnek ruháját
úgy, ahogy van. Még ha nem is mint a többi,
nem is olyan szép tán, de a szeretetet
először is rajta, rajta kell tanulni.

Ha magammal van baj, baj lesz majd mással is!
Ha nem jó magamnak, hogy lehet jó másnak?
Tudom, hogy azok, kik sohasem szerettek,
mindig csak kelecét, vesztő árkot ásnak.

Békélj meg magaddal, béke lesz körülöttem!
Sugárzó arcodról is látják majd, akik
melletted mennek el, hogy különleges vagy.
Minden szeretet a te szívedben lakik.

Hoffmann Katalin:

Cipők

(Gy. Simon Margit azonos című festménye nyomán)

A pesti rakpart kövein lépdelek, figyelem a Duna hullámainak nyugtalan fodrozását, melyek híreket hoznak és visznek oly sok határon át.

Történelmet rejt a mély, de ha figyelünk rá, meghalljuk, miről beszél nekünk a horizont alatt. A part síkját hirtelen törik meg az egymás mellett sorakozó cipők, melyeknek bronzba öltözött ráncaiba beledermedt az emberi láb hiánya, s jelzik, a lépések itt örökre utolsók maradtak. Vízbe temetett álmok fénylenek itt a köveken, a lemenő nap vörös színbe öltözteti őket, s ők szólnak az élők világához: itt léptünk át több százan az élettelenység birodalmába!

Minden évben egyszer erre jön az Élet Menete, és több ezer ember a cipők mellett megállva szívében, lelkében sikoltja: NEM!

S nemet mond a száj, nemet mond az ökölbe szorított kéz, nemet mond minden sejt az antiszemitizmusra. S nem maradnak némák a kövek, nem marad néma a vénséges Duna, melynek partján a cipők örökre üresen maradnak.

Alkotók jelentkezését várjuk!

Minden ember sorsa végül az idő mély kútjának vizébe merül. Ám élnek köztünk olyanok is, akik tollal, ecsettel, napi munkájuk mellett még egy vonalat húznak az öröklét falába, így téve tanúbizonyságot arról, hogy kortársaink.

Nem akarnak hivatásos művészekké válni, mert elhivatott képviselői pályájuknak. Olyan pedagógusok ők, akik munka után alkotnak, és akik az alkotás által kiteljesedve teszik szebbé mindennapjainkat. A Pedagógusok Lapja szívesen bemutatja őket és alkotásaikat is. Kérjük, hogy műveiket, rövid önéletrajzukat a milleii@pedagogusok.hu e-mailre vagy a Budapest 1417, Pf. 11 postacímre küldjék. A borítékra írják rá: „Alkotó pedagógusok”.

EGY AZ ÁLLAM, HÁROM SZEMÉLYBEN

2013. január 1-jén a köznevelés intézményei megszűnnek, beolvadnak az állami intézményfenntartó központba, s annak szervezeti egységeként működnek tovább. Ettől az időponttól kezdődően a köznevelés terén az állam szerepe három csoportba sorolható: a közhatalmi szerepre, a tulajdonosi szerepre és az intézményi szerepre. Mint közhatalom szabályoz, ellenőriz, büntet. Mint tulajdonos szervez, fenntart, finanszíroz. Mint intézmény szolgáltat, foglalkoztat. Ez a három szerep azonban nem határolódik el egymástól. Összemosódik, s ezáltal válik az intézmény, az intézményvezető, a pedagógus, a szülő és a gyermek teljesen kiszolgáltatottá.

Az állam közhatalmi szerepét az Országgyűlés, a kormány, a miniszter és a kormányhivatalok testesítik meg. Klasszikus szerepe e téren az államnak a szabályozás, a költségvetési támogatás és finanszírozás, az országos mérés-értékelés és szakmai ellenőrzés, az állami vizsgarendszer, a hatósági ellenőrzés ellátása, működtetése. Ez egészül ki a szakfelügyelet és a pedagógusminősítési rendszer létrehozásával. A kormány létrehozta az állami intézményfenntartó központot, amely az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt működő központi hivatal. Az intézményfenntartó hivatal veszi át – az óvodák kivételével – az intézményfenntartás feladatait az önkormányzatoktól. Az intézményfenntartás klasszikus feladata az intézmény létesítése, átszervezése, megszüntetése, vezetőjének megbízása és annak visszavonása, az intézmény költségvetésének elkészítése, az intézményi létszám meghatározása, az indítható osztályok számának engedélyezése, az intézmény szabályzatainak jóváhagyása, az intézmény tevékenységének ellenőrzése, az intézmény által hozott döntések másodfokon történő felülvizsgálata. Az intézményfenntartó hivatal azonban nem dönthet intézménylétesítésről, átszervezésről, tevékenységének meghatározásáról, vezetőjének kinevezéséről és annak visszavonásáról. Ezeket a jogosítványokat az állam nem a fenntartói, hanem a közhatalmi szerepkörében fogja gyakorolni. A jövő év első napjától az átvett intézmények az állami intézményfenntartó hivatal szervezeti egységeként működnek tovább. Az iskolák szemszögéből vizsgálva, az intézmények klasszikus feladatai: szervezetük alapító okirat szerinti kialakítása, a tevékenység alapító okirat szerinti megszervezése, a személyi és tárgyi feltételek megteremtése, a munkáltatói jogok gyakorlása, a szabályzatok elkészítése, a helyi tanterv elkészítése, a tankönyvek kiválasztása, döntés első fokon a gyermekek, a tanulók ügyében. Az iskolai ügyek közül a helyi tantervek elkészítését az állam hatósági jogkörében elvonja. A jogszabállyal kiadott kerettanterv alkalmazása kötelező, attól saját hatáskörben tíz százalékban lehet eltérni. A kötelező tantervhez a miniszter által kiírt és elbírált pályázat keretében elfogadott tankönyvet kell alkalmazni. Az intézményeknek nem lesz költségvetése, gazdálkodási jogosítványa, nem köthet semmilyen megállapodást, az intézmény vezetője csak a napi munka megszervezéséhez szükséges mértékben gyakorolhatja a munkáltatói jogokat. Költségvetése az intézményfenntartó hivatalnak lesz, benne az intézmények működési költsége, ennek megfelelően a hivatal dönt a gazdálkodás kérdéskörében is. A hivatal elnöke gyakorolja majd a munkáltatói jogokat. Miután az intézményfenntartó hivatalnak nincs saját bevétele, azzal az összeggel gazdálkodhat, amit az állam mint közhatalom a rendelkezésére bocsát.

A kép így összeáll: az állam megmondja, mennyi a pénz, ehhez hozzárendeli, mennyi milyen intézmény és hol működhet, milyen feladatot láthat el. Az intézményfenntartó hivatal a rendelkezésére bocsátott keret erejéig leosztja a foglalkoztatható létszámot, elosztja a forrásokat az intézmények között. Az állam döntése nem korlátozott és nem szabályozott. Döntését bármikor megváltoztathatja. A miniszter adja ki azt az intézményműködtetési tervet, amely megmondja, hogyan épüljön fel a köznevelés rendszere. Ennek elkészítéséhez nincsenek törvényi előírások. A terv nem jogszabályban jelenik meg, annak ellenére, hogy a nem állami intézmények akkor kaphatnak engedélyt a kormányhivaltól a működéshez, ha tevékenységük összhangban áll a tervben foglaltakkal. A pedagóguslétszám meghatározásának nincs jogszabályi kerete. Az intézményfenntartó hivatal mérlegelheti, hogy melyik osztálylétszáma – háromféle, minimális, átlag és maximális létszám szerepel a köznevelési törvényben – és heti hány tanítási órával – huszonkettőtől huszanhat óráig tarthat órát a pedagógus, és további hat órára kötelezhető felügyelet ellátására és helyettesítésre – állapítja meg egy adott iskola létszámkeretét.

Az állam a szakfelügyeleten keresztül ellenőrzi a tantervek betartását, a tankönyvek használatát, a minősítési rendszeren keresztül felméri a pedagógus megbízhatóságát. A pedagógus nem változtathat munkahelyet, hiszen minden állami fenntartású intézmény pedagógusának a hivatal elnöke a munkáltatója. Az intézmény vezetőjére nem számíthat, ő a minisztertől függ.

A fülkeforradalomban megszületett az oktatás új „szentháromsága” az állam, az állami intézményfenntartó hivatal és az annak szervezeti egységeként működő intézmény formájában. Ez fejezi ki az állami köznevelés rendszere működésének lényegét: csak egy akarat van, a vezér akarata, amely megtestesül az állami akaratban, és érvényesül az állami fenntartón keresztül az iskola által. Az iskola, amely teljesen egy a fenntartójával, de megkülönböztethető tőle, míg az állami fenntartó nem más, mint maga az állam. Így tehát a szülő és gyermeke mikor belép az iskola kapuján, az állam küszöbén lép keresztül, s az osztályfőnök nem más, mint az állam megtestesítője.

Vörös Ferenc rajza